Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 15 січня 2003 року

№ 7 (3007)

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Українській військово–медичній академії — 10 років!

Днем народження академії вважають 13 січня 1993 року. Створення цього вищого навчального закладу обумовлено історично. Після розпаду Радянського Союзу в Україні не було вузів, які готували б національні військово-медичні кадри. Тоді на базі військових кафедр столичних закладів освіти було створено Військово-медичне відділення. 1995 року воно одержало статус академії. За десять років на її базі підготовлено майже 800 військових лікарів. Перепідготовку та підвищення кваліфікації пройшли 5 тисяч людей у білих халатах. Щороку фахівці академії проводять в середньому 1,5 тисячі хірургічних операцій, лікують і консультують більш як 4 тисячі пацієнтів.

Київ просить відстрочки

Україна пропонує Росії не переходити з липня цього року на новий порядок взаємних поїздок для громадян двох країн за закордонними паспортами, відстрочивши такий режим до кінця 2003 — початку 2004 року. Як повідомило агентству «Інтерфакс-Україна» компетентне джерело в дипломатичних колах, така позиція української сторони пояснюється насамперед причинами соціально-економічного характеру. «Річ у тім, що сьогодні не всі громадяни забезпечені закордонними паспортами, і якщо запровадити їх з липня, за нинішньої скрутної економічної ситуації, коли в людей просто бракує грошей на їх оформлення, виникнуть проблеми», — сказало воно, додавши, що «треба спочатку створити умови, а потім говорити про запровадження поїздок за закордонними паспортами». Дипломат не виключив, що ініціатива російської сторони перейти на поїздки за закордонними паспортами в такий короткий термін «є тактичним ходом» і не в останню чергу пов'язана з позицією офіційного Києва стосовно ЄврАзЕС. Водночас, зазначив він, перехід на закордонні паспорти у взаємних поїздках громадян України й Росії є «цілком природним».

Швейцарська експертиза

У Швейцарії розпочалася експертиза тіла українського журналіста Георгія Гонгадзе. Як повідомляє радіостанція «Німецька хвиля», її проводять в Інституті судово-медичної експертизи в Лозанні за клопотанням матері журналіста Лесі Гонгадзе.

Тіло Георгія знайдено в листопаді 2000 року в Київській області під Таращею. Принаймні, так стверджують в українській Генпрокуратурі. Однак мати Георгія заявила, що не буде хоронити тіло, доки цілком не впевниться в тому, що це її син. У грудні минулого року Генеральний прокурор України Святослав Піскун повідомив, що Генпрокуратура заручилася згодою Лозаннського інституту на проведення нової експертизи.

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ

Фасади й задвірки

Вислів «Київ — європейська столиця» останніми роками перетворився на такий собі лозунг, спрямований на підтримання міжнародного іміджу головного міста країни.

Але одна справа — заклики, інша — реальний зміст нашого з вами середовища проживання, шановні жителі столиці.

Відкриваючи нову рубрику, ми сподіваємося, що вона не залишить байдужим жодного жителя Києва і його гостей. Вести її журналісти мають намір у тісному контакті зі столичними властями. Адже ідею активно підтримав наш столичний голова Олександр Омельченко, надіславши до редакції офіційного листа.

Шановні друзі!

З великою зацікавленістю сприйняв ініціативу газети «Голос України» започаткувати нову рубрику, в якій порушуватимуться б проблеми містобудування, дискутувалися питання реконструкції будинків, збереження пам'яток історії та архітектури.

Міська влада столиці завжди уважно прислухається до громадської думки, особливо, коли це стосується масштабних архітектурних проектів. Ми намагаємося бути максимально відкритими і перш ніж прийняти рішення стараємося глибоко вивчати думки, зауваження та пропозиції і фахівців, і пересічних громадян.

Нині Київ активно розбудовується. Щороку в столиці виростають десятки нових житлових будинків, споруджуються офісні комплекси, готелі, торговельні центри, здійснюється реконструкція старих будівель. Київська міська рада і міська державна адміністрація головне своє завдання бачать у тому, щоб кожен об'єкт будівництва чи реконструкції максимально враховував потреби киян і не шкодив інтересам міської громади.

Сподіваюся, що нова рубрика такого авторитетного часопису, як газета «Голос України», сприятиме налагодженню тіснішого і продуктивнішого спілкування з широкого кола проблем містобудування.

З повагою,
Київський міський голова
Олександр ОМЕЛЬЧЕНКО.

Перший матеріал рубрики, яку ми презентуємо, — «Чотири роки осади», — **читайте на 7-й сторінці.**

Квіти іменинникам... убезпечення від паводків та повеней

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 14 січня

На початку роботи сесії Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав тих народних депутатів, у кого цього дня був день народження.

Далі на трибуну вийшов Міністр з надзвичайних ситуацій Г. Рева.

Схоже, стихійне лихо у розпал Різдвяних свят у деяких країнах Європи змусило замислитися над цією проблемою і вітчизняних законодавців. Тим паче, щороку від паводків та підтоплення територій наша держава зазнає соціально-економічних збитків на суму 220 млн. грн. та екологічних — на суму 77 млн.

Саме тому народні обранці вирішили заслухати інформацію Кабінету Міністрів про заходи щодо виконання законодавства про мінімізацію збитків від руйнівної дії паводків і повеней, захисту населених пунктів народногосподарських об'єктів від шкідливої дії води.

Як зазначив доповідач, Міністр з надзвичайних ситуацій Г. Рева, лише паводок 1998 року в Закарпатті завдав збитків на суму 810 млн. грн. А тому уряд нині прагне убезпечити наших співвітчизників від повторення трагедій. Для цього зводять дамби, укріплюють береги річок.

(Закінчення на 2-й стор.).

Львів'яни сподіваються

Наприкінці тижня запланований візит до Львова Прем'єр-міністра України Віктора Януковича. Це його перша робоча поїздка в регіон на новій посаді.

За словами голови облдержадміністрації Мирона Янківа, місцева влада має намір обговорити з прем'єром низку болючих питань. Львів'яни сподіваються на нові рішення старих проблем, які переходять «у спадок» від однієї влади до іншої. Нині нерозв'язаними залишаються проблеми гірничо-видобувних підприємств. Передбачається, що ця галузь отримає 25 мільйонів гривень, а це значно більше, ніж у попередні роки. Однак за 2002 рік область недоотримала чимало бюджетних коштів і керівники місцевої влади нагадають про це урядовцям. Ітиметься і про будівництво ТЕЦ-2 у Добротворі, втілення державної програми «Шкільний автобус». Уже в лютому такі автобуси курсуватимуть дорогами області.

Нині триває моніторинг найважливіших проблем регіону, аналіз звернень обласної влади до уряду і реагування Києва на них, — **повідомляє зі Львова наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

МЕДИЦИНА

Тисяча операцій без скальпеля

Тисячну лапароскопічну операцію з видалення жовчного міхура проведено у центрі ендоскопічної і малоінвазивної хірургії Вінницької обласної клінічної лікарні імені Пирогова. Два роки тому хірург вищої категорії керівник цього закладу Григорій Павленко вперше оперував хворого без скальпеля — його замінив спеціальний ендоскоп.

Раніше після схожої операції пацієнт одужував приблизно через півтора місяця. Тепер уже на другий день після оперативного втручання хворий встає, на четвертий — його виписують з лікарні, а за два тижні повертається до звичної роботи. У такий спосіб у Вінниці почали оперувати колінні суглоби, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Перший літак з'явиться уже в березні

У 2003 році на потужностях авіазаводу HESA в Ісфагані (Іран), як планується, буде складено чотири нові ближньомагістральні літаки Ан-140. Складання першого з них, побудованого в Ірані за участю українських фахівців, як очікується, буде завершено уже в березні, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**. Перший серійний Ан-140, складений іранськими й українськими фахівцями на потужностях HESA, злетів у повітря вже в березні 2001 року. Другий — наприкінці грудня 2002-го. Восени минулого року харківським та іранським авіазаводами було створено об'єднану дирекцію для просування програми Ан-140. Комерційна ціна базової моделі літака на місцевому ринку становить майже 8,5 млн. доларів.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Згідно з доповіддю ЄС, в Україні ситуація з правами людини 2002 року не поліпшилася

ПОЛІТИКА

Квіти іменинникам,.. убезпечення від паводків та повеней

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 14 січня

(Початок на 1-й стор.).

Однак «тиха вода греблі рве» і в інших регіонах України, в тому числі на Поліссі. Є небезпека і в районі річки Прип'ять, поблизу Чорнобильської АЕС, де на річковому дні — понад дві третини важких радіоізотопів. Отож цього року на водоохоронні роботи планово виділити з державного бюджету майже 59 млн. грн . Однак ці кошти розпорошені між різними відомствами. Але ж кажуть, що у семи няньок дитина без ока. А тому міністр самокритично визнав, що у використанні бюджетних коштів, призначених для ліквідації наслідків стихії, часто трапляються зловживання. Що, до речі, засвідчили перевірки у Закарпатській області.

Г. Рева окреслив у своїй доповіді й інші проблеми, які потрібно вирішити найближчим часом. Він також відповів на запитання народних депутатів.

Володимир КОРОЛЮК.

Наша марка здобула російську славу

Нагороди міжнародної виставки «Національна слава», яка пройшла у Москві, завоювала продукція Новокраматорського машинобудівного заводу (Донецька область). Платиновими знаками якості «Російська марка» відзначено прокатні валки, шнеко-зубчастий подрібнювач, кар'єрний екскаватор ЭКГ-5Н. Золотих знаків удостоєно вагонні уповільнювачі, підіймоні козлові крани, екскаватор ЭШ-15/80 та його модифікації. А президент акціонерного товариства «Новокраматорський машинобудівний завод» Георгій Скудар за видатні досягнення в галузі економічного розвитку Росії, впровадження передових технологій, забезпечення високої якості товарів, послуг і технологій нагороджений орденом «Національна слава». Це перший випадок, коли орден отримав іноземець.

Цінність нагород у тому, що інформацію про лауреатів відправлено до органів виконавчої та законодавчої влади Росії, до територіальних центрів стандартизації і метрології. За бюджетні кошти уряд сусідньої держави рекомендує насамперед закуповувати продукцію, відзначену знаками якості.

Ліна КУЩ.

На знімку: ось така вона, «Національна слава».

Гостро, боляче, необхідно

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Ще недавно Україну вважали лідером в Європі за темпами створення природоохоронного законодавства. Для цього були певні підстави. Верховною Радою затверджено фундаментальні «Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», прийняті Лісовий, Водний та Земельний кодекси, Кодекс про надра, закони «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про рослинний світ», «Про відходи», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про Червону книгу України» та багато інших. Але, як засвідчили парламентські слухання про дотримання вимог природоохоронного законодавства, законів написано багато, але жоден з них не виконується, і екологічна ситуація в Україні залишається напруженою і тривожною.

Відкрив парламентські слухання Перший заступник Голови ВР Геннадій Васильєв, у роботі парламенту брав участь віце-прем'єр Віталій Гайдук.

З доповідями виступили Міністр екології і природних ресурсів Василь Шевчук і перший заступник голови Комітету ВР з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи народний депутат Іван Заєць. В обговоренні взяли участь народні депутати, вчені, запрошені міські голови, обласні держслужбовці, представники громадських організацій тощо.

Повітря

У більшості промислових міст України забруднення атмосферного повітря перевищує гранично допустимі концентрації з диоксиду азоту, оксиду вуглецю, диоксиду сірки. Найбільше забруднення повітря спричиняють викиди від стаціонарних джерел підприємств паливно-енергетичного комплексу та металургії — майже 31 відсоток, вугільної — до 22, хімічної та нафтохімічної промисловості — майже 3 відсотки.

Дошкульного антропогенного впливу торік зазнали міста Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Маріуполь, Донецьк, Дебальцеве, Макіївка, Бурштин, Запоріжжя, Луганськ.

Роздержавлення промислового сектору економіки призвело до виникнення значної кількості малих підприємств різних форм господарювання з низьким рівнем вимогливості до екологічної безпеки виробництва та фахової компетенції працівників.

Знизився рівень оперативності державного контролю та регулювання діяльності підприємств.

Вода

За світовими оцінками, через 30 років половина населення Землі потерпатиме від нестачі питної води. Для України цей час може настати значно раніше. За міжнародною класифікацією, Україна належить до найменш забезпечених власними водними ресурсами європейських країн. У нашій державі на одного мешканця припадає 1 тис. куб. м місцевих ресурсів річкового стоку. У Білорусі — 3,3, Франції — 2,9, Німеччині (найменше серед країн ЄС) — 1,3.

Істотне зниження якості водних ресурсів спостерігається в усіх річкових басейнах України. На сьогодні практично жодної поверхової водойми за ступенем забруднення води, екологічним станом та основними санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками не можна зарахувати до водойм першої категорії.

Загострюється проблема забруднення підземних вод у районі розміщення промислових і сільськогосподарських об'єктів. Таких сформованих осередків виявлено понад 275.

Загрозливого розвитку набули процеси підтоплення в містах і селищах Дніпропетровської, Одеської, Донецької, Херсонської областей. Зарегулювання стоку Дніпра призвело до підвищення рівня грунтових вод на 6 — 10 метрів. Щорічні економічні збитки від підтоплення оцінюють у 2,2 млрд. грн.

Земля

Станом на 1 січня 2002 року земельний фонд України становив 60,4 млн. гектарів і спроможний прогодувати 300 — 320 млн. осіб. Сільськогосподарська освоєність території досягла 72 відсотків, ступінь розораності —56 відсотків, найвищий у світі. У США, наприклад, розорені землі становлять 15,8 відсотка. Під впливом ерозії перебуває близько 15 млн. га земель. Інтенсивність ерозійних процесів залишається значною, лісомеліоративним способом ерозія не зупинена.

Секрету не робили

Повітря, вода, земля — навколо цих трьох китів, на яких тримається все живе на планеті, у сесійній залі точилися найгостріші дискусії, звучали тривожні застереження. А ще надра, ліси, тваринний світ, заповідники, техногенна безпека — в Україні функціонує чотири атомні електростанції з 13 реакторними установками. І відходи, яких накопичилося 2,8 млрд. тонн, величина, що не піддається уяві.

Доповідачі, народні депутати, запрошені учасники на парламентські слухання не робили секрету з того, чому екологічне становище в Україні переживає гостру кризу. Вони називали дві головні причини.

Перша — дієвість загальнодержавних екологічних програм зведено нанівець. Жодна з програм не фінансується в повному обсязі. Загальна вартість запланованих цими програмами заходів на 2001 — 2005 роки, наприклад, становить понад 11 млрд. грн. Фактично у 2001 році профінансовано... аж 28,3 млн. грн., що становить всього 2,6 відсотка від запланованого обсягу коштів.

Щорічне невиконання програм і заходів, затверджених або схвалених Кабміном, з боку центральних органів виконавчої влади, обласних і місцевих адміністрацій, стало звичною нормою.

Платить забруднювач? Ні

Друга причина — нехтування персональною відповідальністю юридичних та фізичних осіб за скоєння екологічних правопорушень. Принцип, який утвердився у країнах Європейського союзу і неухильно дотримується — «забруднювач платить», в Україні ігнорується, не набрав життєвої, незворотної сили.

У заключному слові доповідачів, виступі Першого заступника Голови ВР Геннадія Васильєва наголошувалося: проведені парламентські слухання —гострі, болісні, необхідні, мобілізують зусилля на реалізацію національної стратегії назрілих екологічних реформ.

Проект постанови Верховної Ради з обговорення питання буде проголосовано.

Анатолій КАРАСЬ.

ФОТОФАКТ

У Чернігові відбулася виставка-продаж кондитерських виробів «Солодка зваба» провідних придеснянських виробників тортів. Особливо популярною була продукція ТОВ ВТП «Лакомка», колектив якої тільки до свят виготовив 3000 чудових тортів.

На знімку: кондитери «Лакомки» **(зліва направо)** Марина Кот, Софія Пономаренко та Любов Будник демонструють свій виріб.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

АКТУАЛЬНО

Блиск і злидні пенсійної реформи

Вітчизняна сфера пенсійного забезпечення переживає реформаторський період. Солідарна («зрівнялівка» незалежно від особистих трудових заслуг) пенсійна система не задовольняла можновладців значними фінансовими відрахуваннями з Пенсійного фонду — з якого брали більше, ніж вкладали. Більшість із 14 мільйонів пенсіонерів були також не в захопленні від нарахування і роздавання допомоги у зв'язку зі старістю: розмір пенсії висококваліфікованого фахівця прирівняно до пенсії прибиральниці.

Реформатори з Міністерства праці та соціальної політики заявляють, що пенсійна революція відбудеться в три етапи і закінчиться 2010 року.

Кожен з цих етапів «великого шляху» умовно розрахований на певну частину населення: перший — для всіх (модифікація солідарної системи через персоніфіковані пенсійні рахунки), другий — для середнього класу (система нагромаджувальних індивідуальних рахунків у рамках обов'язкового страхування) і третій — для багатих (система внесків до недержавних пенсійних фондів).

Основне в програмі — диференційований підхід до нарахування пенсій. А це означає, що теоретично кожен у похилому віці отримає «за працею», тобто його старість оплачуватиме держава з урахуванням індивідуального трудового внеску до загального робочого процесу і Пенсійного фонду.

Очевидно, що державна система нагромадження пенсійних фондів не задовольняє потреб населення в пенсіях. І тут пенсійні законотворці пропонують запровадити диференціацію нагромаджувальної системи за принципом — «від кожного за змогою». Це означає, що кожен самостійний громадянин України отримає можливість потурбуватися про власну старість самостійно. Для цього відкриватимуться персональні рахунки в приватних пенсійних фондах, куди працюючий сам відраховуватиме свої гроші. Правда, такі операції, щонайменше, потребують законодавчої легалізації. Для цього необхідно прийняти закони «Про пенсійне страхування», «Про недержавні пенсійні фонди» і юридично гарантувати вкладникам «неушкодженість» їхніх нагромаджень за умов інфляції та економічної нестабільності. Саме сьогодні український парламент має намір розглянути низку законопроектів про недержавне пенсійне забезпечення.

На думку радника Президента, доктора економічних наук Елли Лібанової, практично все, що можна було зробити для забезпечення реформи в чинному законодавчому полі, зроблено. Неприйняття вищеназваних законів на певний час заморозить перебіг пенсійних перетворень. Єдине, що зможе періодично робити (і робить) уряд, то це неістотно підвищувати мінімальні пенсії. Такі кроки, звісно, полегшать життя певної частини пенсіонерів, але не відновлять справедливість диференційованого підходу оплати за працю в старості.

Пенсійні нововведення може спіткати доля їх попередника — чинного пенсійного законодавства. На практиці без нормального фінансування пенсійні догми залишаються догмами, нехай навіть прогресивними.

Ольга ВАУЛІНА.

У НОМЕР

Сучасні символи та цінності українців

Сучасна Україна постає перед нашими співвітчизниками в багатьох символах. Найчастіше це прапор, герб, пшениця, культура, мова та пісня, народ України. Серед негативних символів — злиденність, соціальна незахищеність, занепад, безлад, безвихідь, корупція та злочинність. Такі результати всеукраїнського опитування, проведеного 29 листопада — 9 грудня 2002 року на замовлення Інституту політики «Українським демократичним колом». За словами директора Інституту політики, голови Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації **Миколи ТОМЕНКА**, найвидатнішими історичними та політичними діячами за всю історію України респонденти вважають Богдана Хмельницького та Михайла Грушевського, найвидатнішими діячами культури — Тараса Шевченка та Лесю Українку, найвидатнішими вченими — Бориса Патона та Миколу Амосова. Опитані позитивно ставляться до таких історичних та політичних діячів, як Петро І, Леонід Брежнєв, В'ячеслав Чорновіл, Павло Скоропадський та Іван Мазепа. Дуже негативно — до Леоніда Кравчука, Симона Петлюри, Михайла Горбачова та Йосипа Сталіна. 47,7 відсотка опитаних ідентифікують себе з Україною, тоді як 41,9 відсотка — з Радянським Союзом. Більшість респондентів (63,7) позитивно оцінюють те, що 1654 року після Переяславської Ради Україна ввійшла під протекторат Російської держави. Велику Жовтневу соціалістичну революцію 44,5 відсотка оцінюють негативно, а 41,2 — позитивно. 63,9 відсотка опитаних позитивно оцінюють весь період перебування України у складі СРСР. Коментуючи результати опитування, Микола Томенко відзначив, що в українців з огляду на їхню етнонаціональну характеристику ставлення до політиків і персоналій, особливо за їх життя, критичне. Депутат також звернув увагу на кризу масової культури, яку засвідчило це опитування, — респонденти часто не могли самостійно назвати прізвища видатних діячів української історії, культури чи науки.

Юліана ШЕВЧУК.

Закон України

Про внесення зміни до статті 61 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Викласти статтю 61 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 12—13, ст. 92) у такій редакції:

«Стаття 61. У 2002 році повернення боргів шахтарям з регресних позовів та одноразової допомоги по втраті професійної працездатності здійснювати за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, крім боргів, що виникли до 1 квітня 2001 року, з урахуванням нарахованих у зв'язку з порушенням термінів виплати регресних позовів сум компенсацій по підприємствах, ліквідація яких у 2002 році фінансується за рахунок видатків відповідно до бюджетної програми «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 27 грудня 2002 року.
№ 423-IV.

ФОТОФАКТ

При факультеті журналістики Київського міжнародного університету створено Інститут екстремальної журналістики. Перший день навчання його студенти провели на базі Київського танкового училища, де ознайомилися не лише з конструкцією протигаза, а й з правилами поведінки в екстремальних ситуаціях та «гарячих» точках. Екстремальники попрактикувалися і в поводженні зі стрілецькою зброєю.

На знімку: майбутні журналісти-екстремальники в захопленні від протигаза.

Фото Івана ФРОЛОВА (УНІАН).

Обличчям до інвалідів

Комітет Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів запропонував парламенту провести день уряду, на якому розглянути стан забезпечення в Україні встановлених чинним законодавством соціальних, економічних, правових і конституційних гарантій у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів, **повідомляє інформуправління ВР.**

У комітеті зазначають, що «необхідність проведення дня уряду зумовлена тяжким становищем інвалідів, інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів, складними суспільними процесами, критичним станом державного бюджету, неспроможністю реального фінансування передбачених законодавством заходів для соціального захисту громадян з особливими потребами». Комітет також звернув увагу на те, що 2003 рік Рада Європи проголосила Роком людей з інвалідністю. Тож проведення дня уряду із зазначеним порядком денним стане ще одним кроком, який «сприятиме реабілітації інвалідів, інтеграції у суспільство, створенню рівних можливостей».

Рояль із білого шоколаду, солодкий палац та інші

ЦІКАВО

Спершу з'являється задум. Затим — ескізи. Далі триває копітка робота над кожним елементом. Плюс натхнення, професійні секрети, кращі матеріали. Схема для будь-якого твору мистецтва. Одне лише «але»: мова — не про картини, скульптури чи архітектурні форми. Йдеться про... торти, що їх виготовляють майстри донецької фірми «Онікс».

Донеччанка Оксана Бойша стала до роботи у перший день відкриття кондитерського цеху. На той момент засновники підприємства спробували виготовляти і шипи для автомобільних скатів, і житлові модулі, деякий час займалися торгівлею. «Солодкий» напрямок діяльності вважали чимось на кшталт хобі і не покладали на нього особливих надій. Але сталося так, що саме кондитерське виробництво принесло славу «Оніксу». Адже це єдина в регіоні (кажуть, і в Україні) фірма, яка спеціалізується на ексклюзивних тортах.

На столі перед Оксаною стоїть бонсай — японське дерево у керамічному горщику. Поруч, для підкреслення «східної» теми — симпатичний дракончик. І дерево, і дракон — не просто прикраси, а... цілком їстівні речі. Автор кулінарних шедеврів — Оксана Бойша. Її майстерність оцінено першим місцем на фестивалі кулінарів «Поляна» (Донецьк, 1999 рік), золотою медаллю чемпіонату України із кулінарії в номінації «Кондитер» (Київ, 2001 рік), другим місцем на міжнародному фестивалі «Зірки кулінарії — третьому тисячоліттю» (Москва), другим місцем в номінації «Арткласс» на міжнародному фестивалі кулінарного мистецтва «Співдружність» (Кисловодськ, 2002 рік).

В «ексклюзивному» цеху працюють п'ятеро молодих кондитерів. Головним критерієм для відбору були не так професійні навички, як творчі здібності та наполегливість. На приготування одного торта витрачають від 8 до 20 годин! Кондитерські вироби у формі гоночного автомобіля, старовинного замку чи футбольного стадіону аж ніяк не нагадують звичайні торти, які продаються в магазині.

Стало традицією, що «зірки» театру та естради везуть із Донецька не лише квіти, а й кондитерський шедевр від «Лучіано» (під такою торгівельною маркою виготовляють солодкі вироби). «Артисти відчувають себе на межі божевілля», — сміється В'ячеслав Катковський, заступник генерального директора фірми «Онікс». Зокрема, Тамара Гвердцителі отримала торт у вигляді білого рояля, а Михайло Боярський — із капелюхом та мушкетерським плащем. А Олена Степаненко одразу зателефонувала чоловікові, Євгенові Петросяну, вимагаючи надіслати людину із відеокамерою до трапа літака, аби відзняти кондитерське диво.

Під торгівельною маркою «Лучіано» виготовляють не лише «авторські» роботи, а й продукцію для масового споживача. Відрізняє її, втім, використання найсвіжіших продуктів і малокалорійних рослинних жирів. Як згадує генеральний директор фірми «Онікс» Олександр Катковський, шість років тому, у перший день відкриття магазину, кондитери виготовили кілька десятків тортів, а за два дні... викинули їх більшу частину. Кондитерські вироби нового підприємства були невідомі донеччанам, але фірма свідомо йшла на збитки, не бажаючи продавати залежалий товар. Таке ставлення до якості, зрештою, і принесло успіх.

Попри любов до солодкого, кондитер Оксана Бойша залишається в чудовій формі. Каже, через те, що торти та тістечка від «Лучіано» малокалорійні. А ще зізнається, що іноді дуже шкода віддавати «на съедение» творіння власних рук...

Ліна КУЩ.

На знімках: Тамара Гвердцителі була в захваті від солодкого подарунка; такого дракона шкода їсти.

Платне здоров'я в сфері медичних послуг

Під час свят і пам'ятних дат традиційно ми бажаємо один одному здоров'я. Адже це найбільша цінність, яка дана людині. Але, на жаль, часом щире побажання і прагнення бути здоровим не залежить від нас самих. У сфері вітчизняних медичних послуг є чимало об'єктивних і суб'єктивних складових фізичного й психічного благополуччя громадян. І не завжди зі знаком плюс.

ТЕНДЕНЦІЇ

Діагноз... навмання

Як ви зреагували б на дії лікаря, якби він, приміром, поклав вам під паху, замість термометра, олівця? А потім, глянувши на нього, повідомив: «Е-е, так у вас температура під сорок!» Між тим багато хто й не здогадується, що в ряді випадків щось подібне трапляється з кожним із нас під час відвідин лікарняних установ. Це з повною відповідальністю можуть засвідчити фахівці Одеського державного центру стандартизації, метрології та сертифікації, які останнім часом почали ретельно перевіряти на предмет дотримання метрологічних норм і правил не тільки, скажімо, ваги з гирями на ринках, а й прилади медичного призначення.

І ось що виявили: у 22-х із 23-х перевірених медичних установ порушуються метрологічні норми та правила, а близько половини засобів вимірювальної техніки медичного призначення визнані непридатними. Коли до цього додати, що часто-густо порушується ще й методика виконання вимірювань при проведенні аналізів та лікувальних процедур, то можна уявити, якою є якість лікування хворих.

— Від недостовірних результатів діагностики та аналізів, — каже працівник згаданого центру Володимир Беседовський, — страждають не тільки пацієнти медичних установ, а й самі лікарі. Адже від отих результатів великою мірою залежить вибір методики лікування та його успіх, а отже — і репутація лікаря, який може стати без вини винуватим.

Що ж робити, щоб виправити становище? З чого розпочинати? З акредитації клініко-діагностичних лабораторій, — резонно вважають фахівці-метрологи. На Одещині у 2001 році акредитовано тільки 6 діагностичних лабораторій, нині підготовлено до цього ще 13. А це ж тільки... 5 відсотків від загальної чисельності клініко-діагностичних лабораторій в регіоні.

Відомо, що багатьом пацієнтам лікарі настійливо рекомендують пройти обстеження на апаратах УЗІ-діагностики й тільки після цього ставлять діагноз та обирають лікування, призначають медичні препарати. Та до недавнього часу навіть в обласному центрі, не кажучи вже про периферію, контрольних перевірок отих апаратів не велося, оскільки не було... еталону. Не так давно держцентр придбав еталонну установку і одразу ж включився в перевірку наявних у клініках апаратів УЗІ. Тепер з достовірністю можна говорити, що обстеження, проведені з застосуванням УЗІ в дитячому діагностичному центрі імені Резника, обласній дитячій клінічній лікарні, в діагностичному центрі Басейнової клінічної лікарні на водному транспорті (м. Одеса), з «вини» отієї апаратури похибок не матимуть.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

SOS!

Камуфляж від ВІЛ–інфекції не рятує

Давно відомо, що наша армія — це держава в державі. Проте з дуже прозорими кордонами. Бо все, що в ній відбувається, віддзеркалює ті процеси, які мають місце у громадянському суспільстві. Стан здоров'я військовослужбовців — не виняток.

У 1987 році в Україні офіційно був зареєстрований СНІД. Камуфляж не врятував від ВІЛ-інфекції й захисників Батьківщини. Станом на 1 грудня 2002 року у Збройних Силах України було виявлено 360 ВІЛ-інфікованих військовослужбовців. Ці дані відповідають показникам 15-річного періоду.

Військові медики стверджують, що переважна більшість виявлених ними ВІЛ-інфікованих були заражені ще до призову до лав Збройних Сил України. Зокрема, більш як 40 відсотків донорів та 40 відсотків обстежених за клінічними показниками вживали на «гражданці» наркотичні речовини шляхом ін'єкцій.

Епідемічна ситуація з ВІЛ-інфекцією у Збройних Силах погіршується пропорційно збільшенню кількості ВІЛ-інфікованих в Україні. Так, із 1987-го по 1994 рік серед українських військовиків було виявлено лише 10 ВІЛ-інфікованих осіб (в Україні за цей час — 398). У 1998 році загальна кількість ВІЛ-інфікованих людей у погонах становила 243 (в Україні — 24765). Відсоток виявлених за 15 років ВІЛ-інфікованих військовослужбовців проти загальної кількості особового складу ЗС України не перевищує 0,06.

Водночас, за даними радника з питань ВІЛ-СНІД Фонду народонаселення ООН в Україні Пжантин Джакобі, кількість ВІЛ-інфікованих громадян України досягла 1 відсотка від загальної кількості населення.

Відповідно до чинного законодавства обов'язковому обстеженню на наявність ВІЛ-інфекції підлягає лише вузьке коло громадян нашої держави, до якого входять і армійці, які проходять службу у складі миротворчих контингентів в країнах із несприятливою санітарно-епідеміологічною обстановкою. Але майже 95 відсотків ВІЛ-інфікованих військовослужбовців було виявлено практично випадково — під час здачі донорської крові та у хворих за клінічними показниками.

Нині в усіх медичних і лікувальних закладах Міністерства оборони до використання допускається лише та кров, яка пройшла відповідне дослідження на ВІЛ-інфекцію, забір крові, ін'єкції та щеплення проводять лише одноразовими системами і шприцами. До того ж військові медики впроваджують Програму боротьби з ВІЛ-інфекцією/СНІДом у Збройних Силах України, яка діє до 2017 року.

Ольга ВІТЕР.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО (Укрінформ).

Київській обласній лікарні №1 нещодавно виповнилося 140 років. Тут працюють досвідчені фахівці.

На фото: під час операції на підшлунковій залозі.

У НОМЕР

■ *Акції*

Доброта зцілює серця

Надскладні операції на серці за кошти іноземних благочинників розпочали робити луцькі лікарі. Передусім дітки з хворобами серця завдячують масштабній оздоровчій програмі «Дар життя» ротарі-клубу США, допомозі україно-американської фундації «Воля» та Всеукраїнського благодійного фонду «Соборність».

До акції долучилася й українська діаспора Канади. Тамтешні вихідці з Волині надіслали обласній клінічній лікарні медичні інструменти. А Волинська облдержадміністрація пообіцяла придбати для лікарні штучне серце.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

■ *Теореми буття*

Зброя залізниці — усмішка!

Хай би який примхливий трапився пасажир, його завжди можна приборкати усмішкою, — переконана Тамара Круподер. Залізна зброя — усмішка і люб'язний тон. За весь час роботи лише одного разу не допомогла. Наштовхнувшись на лихослів'я, провідниця... заплакала. Ледве не весь вагон накинувся тоді на вередуна!

За всі 18 років на неї не надійшло жодної скарги.

— Я просто дуже люблю своїх пасажирів, — каже Тамара. — А найбільше — коли вони усміхаються і дякують за поїздку. Хоча й не завжди. Одного разу, складаючи здану пасажирами білизну, знайшла документи і значну суму грошей. Вибігла на перон, почала гукати навздогін пасажирам. Бравий полковник мовчки взяв згорток і спасибі не сказав. Проте вона не ображається. Пасажир — завжди правий.

На залізницю Тамара прийшла з двома дипломами: будівельного технікуму та архітектурного інституту. А першим учителем «залізничної» науки був чоловік. Сашко на той час мав уже свій «інститут» — п'ять років наїздив по Союзу. Владивосток, Мурманськ, Москва, Ленінград, Бухара, Фергана — уся союзна карта в сімейній біографії Круподерів.

Пригадує Тамара, як у сумний день 26 квітня опинилася в Чорнобилі. Краса навкруги неймовірна: зелень, квіти й дерева буяють. Матусі з колясками, діти на травичці бавляться. А за кілька днів на всіх напрямах одне оголошення: «З собою брати документи й речі на три дні. За три дні всі повернетеся додому».

Часом Сашко з Тамарою по місяцю жили на колесах. Син Вітя, котрий зараз у сьомому класі, за маму й тата має бабусю. Утім, тепер тривалих поїздок уже немає. Про них нагадують фотознімки: Сашко верхи на віслюку, поруч Тамара в тюбетейці — це в Самарканді. А ось вони біля знаменитого фонтана в Петергофі, отам — на фоні Кремля. А ще про минуле свідчать рубці на Тамариних руках, обморожених на 57-градусному морозі в Північному Казахстані. Подружжя завжди поруч, в одному вагоні. Лише зрідка, в напружені, святкові дні, коли дають додаткові поїзди і не вистачає провідників, доводиться їхати поодинці.

— Різне трапляється в дорозі: і смішне, і трагічне.

Тамара розповідає, як не раз була свідком, коли, нехтуючи небезпекою, пасажири на ходу стрибають на підніжки, чіпляються за поручні, а завершується те не завжди благополучно.

— Краще вже відстати від поїзда, ніж залишитися калікою.

«Ота бабуся склала постіль у свою сумку», — тихцем повідомила якось одна з пасажирок.

— Матусю, як же ви так, що ж я начальству скажу? — підійшла Тамара.

— Так ти ж, доню, за гроші мені білизну продала, — щиро здивувалася старенька.

Розсміялися обидві. Безвідмовний засіб — усмішка.

Пригадує Тамара, як під час тривожних подій на Кавказі, дорогою з Баку, в однієї біженки почалися пологи. Не пам'ятає, як і впоралася тоді з усім... А коли на станції медики забирали в «швидку» матір з немовлям, пасажирка змучено, але щасливо посміхнулася: «Спасибі, рідненька моя. Донечку назву Тамарою».

Дивовижний засіб — усмішка!

Алла БРУСИЛОВА, вдячна пасажирка.

Поїзд № 28 Київ—Севастополь, через Херсон.

На знімку: провідники Тамара і Олександр Круподери.

Фото автора.

СУСПІЛЬСТВО

Зима тривоги нашої... І сподівань

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Підсумки минулого політичного року, з одного боку, викликають тривогу. А з другого — сподівання на позитивні зрушення у побудові громадянського суспільства. Передусім — розвитком політичних процесів на теренах України.

Дещо про переможців

Безперечно, центральною подією року, що минув, були вибори народних депутатів. Відбувалися — гадаю, треба нагадати — за змішаною системою: половину складу парламентаріїв обрано за партійними списками, половину — в одномандатних округах.

Як і очікувалося, фаворит передвиборних перегонів — блок Віктора Ющенка «Наша Україна» — відразу посів перше місце у соціологічних опитуваннях і свого лідерства не віддав. «Наша Україна» зібрала майже чверть голосів виборців. Хоча в окремих областях місцева влада спробувала перешкодити зустрічам виборців із лідером блоку Віктором Ющенком.

Об'єднані зусилля багатьох партій у блоці «За єдину Україну!» вразили результатом на Донеччині. Але в підсумку блок отримав третю позицію.

І неочікуваними були здобутки Соціалістичної партії та Блоку Юлії Тимошенко. Навіть соціологи сумнівалися в їхньому проходженні до парламенту. Однак, як показали вибори, в українському суспільстві почали домінувати протестні настрої. Тож конфігурація майбутньої Верховної Ради почала залежати від мажоритарників. І тут у більшості одномандатних округів перемогли прихильники блоку «За єдину Україну!».

Таким чином у парламенті сформувалися фактично дві рівновеликі політичні сили, які разом контролювали майже дві третини парламентського залу. Ніхто не мав сумнівів: якщо двом блокам — Віктора Ющенка та «За єдину Україну!» вдасться домовитися і стосовно розподілу парламентських портфелів, і щодо уряду, то можна буде очікувати прориву в законодавчій діяльності. Але...

Дивіться, хто прийшов!

Оце «але» полягало в тому, що дехто уже бачив себе на білому коні, який в'їжджає у будівлю на Банковій. Обидва мегаблоки домовитися не зуміли, оскільки амбіції відомого лідера не дозволяли піти на компроміс із тодішньою «партією влади». Не дивно, що у сесійній залі замаячів привид чергової «спікеріади». Однак варто віддати належне політтехнологам із провладних партій — вони обіграли своїх опонентів, і відтак Головою Верховної Ради став Володимир Литвин.

Зрозуміло, вихід на публічну політичну арену нікому не давався легко. Опоненти Володимира Литвина продовжували плести хитромудрі комбінації, блокуючи нормальну законодавчу роботу. І не тільки опозиція, а й — скажемо відверто — недавні союзники. Прагнення за будь-яку ціну сформувати парламентську більшість викликало опір багатьох народних обранців. Урешті перша сесія Верховної Ради була малорезультативна.

Не обіцяла подарунків і друга сесія, з початком якої опозиція планувала акції громадської непокори «Повстань, Україно!». Власне, так воно і сталося. Проте Володимир Литвин продемонстрував, що він таки став публічним політиком, і саме завдяки йому, його позиції вдалося не тільки затвердити склад уряду, а й прийняти бюджет поточного року. Отож нічого дивного, що парламент увійшов у 2003 рік з надіями на плідну роботу.

Головне завдання

24 серпня минулого року Президент України Леонід Кучма у своєму зверненні до народу вперше визначив завдання, яке повинен вирішити нинішній склад Верховної Ради — внести зміни до Основного Закону країни. Мета — перетворення моделі державної влади: з президентської на парламентсько-президентську республіку.

Варто звернути увагу на одну обставину: саме під такими гаслами йшли на вибори представники деяких опозиційних сил. Звернення глави держави і його пропозиції виявилися великою несподіванкою для радикально налаштованої опозиції. Як і для декого з представників провладних сил у Верховній Раді.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин: політиками не народжуються — ними стають

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Проте дивуватися нема чому. Мені вже доводилося писати, що відповідно до чинної Конституції Президент втратив право видавати укази, які стосуються реформування економіки. Водночас відсутність повноважень щодо формування уряду, а відтак — і відповідальності за прийняті рішення часто-густо перетворюють Верховну Раду на ристалище політичних сил. І проблема не тільки у тому, що інколи застосовується фізична сила, а й у відсутності системної законодавчої роботи.

Леонід Кучма, схоже, давно зрозумів, що ні проханнями, ні погрозами — особливо тепер, коли закінчується його термін перебування на вищій державній посаді — відповідальну більшість сформувати не вдасться. З другого боку, позитивні імпульси в економіці, пов'язані з початком її реформування, поступово вщухають. Отже, лише спільні зусилля Кабінету Міністрів і Верховної Ради здатні сприяти подальшому зростанню виробництва і валового внутрішнього продукту, а заодно поліпшити життя мільйонів співгромадян. Саме тому глава держави і запропонував реформувати модель державної влади.

На майдані революції не сталося

Своїм кроком глава держави перехопив ініціативу з рук радикальної опозиції. Однак її лідери і не думали про компроміс. Ще влітку стало відомо про ймовірні великомасштабні акції протесту, заплановані на вересень. Тож опозиція від своїх планів не відмовилася і спробувала вивести громадян на вулиці, щоб домогтися відставки Президента України. Акція під назвою «Повстань, Україно!» була малорезультативна, однак спровокувала парламентське протистояння. Створювалося враження, що вищий законодавчий орган охопила криза: робота над законопроектами блокувалася, у залі постійно виникали сутички. Опозиція вимагала негайно розглянути питання про політичну ситуацію в Україні.

Проте, схоже, ідеологи акції прорахувалися у своїх прогнозах: по-перше, виступи не набули масового характеру, по-друге, вперше за багато років команда Президента України проявила характер і несподівано перейшла у наступ на учасників акції, по-третє, не виправдався розрахунок на те, що чимало народних обранців з провладних фракцій під тиском вулиці перейдуть до лав опозиціонерів і відтак почнеться процес парламентської «революції» з імпічментом глави держави.

Хтось із великих сказав: програно все, окрім честі. Опозиція таки програла. І наступний розвиток подій засвідчив: Україна в результаті поразки опозиції стояла на крок від створення у державі міцного авторитарного режиму.

Уряд нової «більшості»

Процес формування парламентської більшості розпочався ще наприкінці роботи першої сесії. Акції протесту стали своєрідним каталізатором для провладних фракцій і депутатських груп. Опісля провалу чергового етапу переговорів з «Нашою Україною» їхнім лідерам вдалося виробити алгоритм формування нової коаліції. Завдання полегшувалося ще й тим, що через різні обставини — силовий тиск на бізнесменів, відчуття приреченості на поразку акції «Повстань, Україно!» — до нових «більшовиків» почали приєднуватися представники опозиції, зокрема і з блоку Віктора Ющенка.

Вересень минулого року. Акції протесту опозиції

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На «торги» лідери парламентської більшості виставили не тільки урядові, а й крісла керівників парламентських комітетів, посаду — вперше в історії, і не тільки, мабуть, українській, — голови правління Національного банку.

Однак якщо уряд вдалося сформувати і затвердити, скажемо так, без особливих проблем, то розподіл керівних парламентських посад загальмувався. До радикальної опозиції приєдналися народні обранці з «Нашої України», бо вони вперше відчули реальну загрозу своїм можливостям впливати на формування державної політики, у тому числі в економіці.

Уряд, якому був потрібен затверджений Державний бюджет на поточний рік, змушений був дати відмашку своїм фракціям, які й підтримали постанову, запропоновану опозиціонерами, про відміну результатів голосування щодо перерозподілу посад керівників парламентських комітетів.

Власне, все повернулося на круги своя. Є підписана угода про формування парламентської більшості, є заява Президента України про те, що більшість відповідає за роботу Кабінету Міністрів. Є меншість, яка не хоче здаватися на милість переможців. Але все вкрите туманом невизначеності. Особливо з огляду на те, що наприкінці поточного року стартуватимуть президентські перегони.

Буде все, як і було?

Прихід нового року, тим паче політичного, знаменується, як завжди, спробами прогнозів. Доволі обережних, бо, як зазначалося вище, у кожного з основних гравців на політичній арені, в тому числі глави держави, свої інтереси. Заява Леоніда Кучми щодо потреби політичної реформи свідчить: найпевніше, на початку роботи третьої сесії Верховної Ради розпочне роботу конституційна комісія, яка і доопрацьовуватиме законопроект про внесення змін до Основного Закону країни.

Водночас деякі представники опозиції та «Нашої України» вважають, що у парламенті існуватиме ситуативна більшість, яка голосуватиме відповідно до своїх уподобань. Не очікують вони і зміни парламентського керівництва. Зокрема, лідер Української республіканської партії «Собор» Анатолій Матвієнко переконаний: «... жодних новацій щодо керівництва у Верховній Раді не відбудеться». Цієї точки зору дотримується і народний депутат з блоку «Наша Україна» Євген Жовтяк.

Однак протистояння, на нашу думку, все-таки поглиблюватиметься з наближенням осені, коли майбутні кандидати на найвищу посаду в державі почнуть формувати свої передвиборні штаби. Отож не виключено, що першою «жертвою» майбутніх президентських перегонів може стати уряд Віктора Януковича. Тим паче, у нього надзвичайно складне завдання: не тільки втримати економічне зростання, а й істотно підняти життєвий рівень пересічного українця, який і визначатиме своїм голосом, хто стане наступним лідером країни.

З другого боку, будь-яка найвища посада дає змогу використати так званий адміністративний ресурс. Тож прем'єрське крісло вабитиме майбутніх претендентів на посаду Президента України. Як і посада Голови Верховної Ради. А тому можна прогнозувати, що парламентські сутички повторюватимуться доволі регулярно.

Тим паче що уже починає окреслюватися коло претендентів, які захочуть взяти участь у президентських перегонах. Безумовно, її фаворитом залишається Віктор Ющенко. Однак, чи й надалі він залишатиметься на чільному місці у соціологічних дослідженнях, залежатиме від його уміння знаходити спільну мову з лідерами інших політичних сил. Зрозуміло, не йдеться про Петра Симоненка, який знову візьме участь у президентських виборах від Компартії України і, попри тимчасовий союз із «нашоукраїнцями», залишається їхнім антагоністом.

Останні заяви лідера партії «Батьківщина» Юлії Тимошенко про потребу висунення єдиного кандидата від опозиції видаються невмотивованими, а точніше, свідчать про її бажання стати лідером Української держави. Навряд чи відмовиться від ще однієї спроби поборотися за президентський скіпетр і лідер соціалістів Олександр Мороз. Тим паче що між парламентськими і президентськими виборами буде надто мала часова дистанція — півтора року. А тому соціалісти спробують зміцнити свої позиції за рахунок президентських перегонів.

Про кандидатів від провладних партій сьогодні можна казати дуже обережно. Адже ніхто з їхніх лідерів поки що не говорить уголос про свої амбіції, навіть навпаки, старанно приховує їх. Поки що можемо сказати про те, що непогані шанси з'явитися на старті президентських перегонів є у Прем'єр-міністра Віктора Януковича, Голови Верховної Ради України Володимира Литвина і... попри слова Леоніда Кучми, що глава його адміністрації не збирається брати участь у президентських виборах, Віктора Медведчука.

Хоча частина аналітиків схильна вважати, що на політичному горизонті з'явиться «темна конячка», яка і буде першою на фініші восени 2004 року.

А тому ситуація сьогодні не вельми проста і викликає водночас не тільки сподівання, особливо стосовно політичної реформи, а й певну тривогу. Бо, безсумнівно, будь-які вибори — потрясіння не лише для суспільства, а й для економіки, а відтак — для нашого з вами гаманця.

Володимир КОРОЛЮК.

Віктор Янукович став одинадцятим Прем'єр-міністром України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Укртатнафта»: будемо з паливом

Минулий рік став для української нафтопереробної галузі дуже результативним: перероблено на 30% нафти більше, ніж 2001 року — майже 20 млн. тонн. Для порівняння: це стало рекордним показником за останні сім років. І для всього ринку, і для окремих його учасників цей рік став переломним, проте особливо важливим він був для флагмана галузі — кременчуцького ЗАТ «Укртатнафта».

Головним результатом успіхів нафтовиків стало цілковите забезпечення споживачів нафтопродуктами і формування прийнятного рівня цін на них. Другою стороною цієї медалі стало збільшення податкових відрахувань. Ці й інші позитивні результати нафтопереробної галузі в 2002 р. якнайкраще продемонстровано на прикладі кременчуцької «Укртатнафти» — найбільшого підприємства галузі. Цілком логічно, що саме це підприємство першим оголосило підсумки своєї господарської діяльності в минулому році.

У 2002 р. підприємство повністю відбулося і як повноцінна виробнича одиниця, і як самодостатня фінансова структура, що зробила вагомий внесок у наповнення державного бюджету. Зокрема, за десять місяців 2002 р. «Укртатнафта» заплатила до бюджету податків і зборів у вісім разів більше, ніж за весь минулий рік — 489 млн. грн., тобто майже півмільярда. Природно, що річні фінансові підсумки будуть ще вагомішими.

На загальнодержавному рівні ця динаміка свідчить про багато що. Адже в Україні прижилася практика, коли на підприємствах навіть за зростання обсягів виробництва і валового доходу в десятки разів — до мільярдних сум, відзначається збільшення збитків, що фактично позбавляє бюджет відрахувань з податку на прибуток. Тіньова економіка, на жаль, є основною емпіричною формулою «успіху» для більшості підприємств. За повідомленням виконувача обов'язків голови правління «Укртатнафти» Сергія Переломи, поліпшення виробничо-фінансових показників підприємства в поточному році стало можливим завдяки виходу компанії на ринок продажу нафтопродуктів і виконанню взятих на себе зобов'язань перед постачальниками нафти. Це дало можливість, у свою чергу, додатково збільшити постачання на завод нафтової сировини.

На жаль, минулий рік став не періодом нарощування переробки, а поверненням собі колишніх позицій. Судіть самі, якщо в 1995 році на підприємстві було перероблено 7,7 млн. тонн нафти, то в 2000-му — лише 2,3 млн. тонн. Серйозність ситуації була підкреслена тим, що від постачання на «Укртатнафту» відмовився другий за величиною акціонер цієї компанії й основний постачальник нафти — російська нафтова компанія «Татнафта».

Докорінно змінити ситуацію дало змогу рішення акціонерів «Укртатнафти» (Україна (43%) і Республіка Татарстан (38%) про зміну керівництва, яке в серпні 2001 року очолив Юрій Бойко. Взятий курс на системні перетворення продовжив у березні минулого року Сергій Перелома, що став на чолі підприємства після призначення свого попередника головою НАК «Нафтогаз України».

Зміна керівництва привела до відновлення давальницьких поставок, у тому числі й від «Татнафти», на частку якої в 2002 році припало більше половини поставок нафти в Кременчук.

Результати активного втілення новим керівництвом «Укртатнафти» політики ділових стосунків (у класичному сенсі цього слова) не примусили себе довго чекати. Зокрема, рівень завантаження підприємства сировиною в 2002 році зріс майже в півтора разу порівняно з одним із найскладніших для українського гіганта 2001-м — до 6,89 млн. тонн — рекордний показник за останні сім років.

Збільшення в 2002 році поставок на «Укртатнафту» нафти стало передумовою і для серйозного зростання виробництва нафтопродуктів. Так, за 12 місяців «Укртатнафта» підняла планку випуску таких необхідних на ринку видів палива, як бензин і дизельне паливо, відповідно, на 38,6% (до 1 514,9 тис. тонн) і на 48,2% (до 1 990,4 тис. тонн). Рекордне збільшення було зафіксовано з мазуту: його виробництво порівняно з усім минулим роком зросло в 2,1 разу — до 2 294,6 тис. тонн. Цей продукт є основною експортною позицією більшості українських нафтопереробних заводів і відповідно джерелом валютної виручки. За підсумками 2002 року частка «Укртатнафти» на ринку нафтопродуктів (бензин, дизпаливо і мазут) становила майже 35%, зросла порівняно з минулим роком майже на 10%. Інакше кажучи, кожен третій літр палива в Україні — кременчуцький.

Крім того, у 2002 році підприємство відновило виробництво й розширило асортимент товарних мастил. Обсяг випуску мастил і компонентів зріс на 59% — до 196 тис. тонн.

Поряд зі збільшенням завантаження 2002 рік виявив і низку проблем, головною з яких є зношеність технологічного обладнання. Ця проблема загальна для всієї вітчизняної галузі, проте останнім часом вона стала ще актуальнішою. Це пов'язано із «поважчанням» російської нафти, тобто збільшенням у ній вмісту сірки — основного активного елемента, що руйнує обладнання. Для «Укртатнафти» це питання особливо гостре, бо татарстанська нафта, якої найбільше надходить до Кременчука, належить саме до так званих важких сортів.

Для подолання цих негативних тенденцій спеціалістами «Укртатнафти» було розроблено програму модернізації заводу, до реалізації якої було залучено всесвітньо відому фірму в галузі технологій нафтопереробки «Фостер Уїллер», яка незабаром має подати свій алгоритм розв'язання найважливішого для «Укртатнафти» завдання підвищення ефективності переробки нафти та якості нафтопродуктів, що виробляються. За словами технічних спеціалістів «Укртатнафти», після завершення модернізації за своїми виробничими показниками підприємство зможе сміливо виходити на європейські ринки з усім спектром продукції.

Підбиваючи підсумки року, варто відзначити прихід молодого покоління керівників на українські НПЗ, які зуміли вдихнути друге життя в українські підприємства, що гостро потребують нових підходів. І «Укртатнафта» в цьому випадку не виняток. Досягнуті минулого року результати вселяють упевненість у тому, що в 2003 році проблем з паливом не буде ні на полях, ні в містах.

Дмитро ЗАГОРОДНІЙ.

СУСПІЛЬСТВО

Демографічна пунктуація: народжувати не можна їхати

КОМЕНТАР

1654 року на момент воз'єднання України з Росією український народ налічував більш як 4 мільйони осіб. Перед першою світовою війною населення України сягнуло 28,9 млн. 1997 року нас було 50,9 млн. Після перепису 2001-го в країні мешкало 48 млн. 416 тис. А сьогодні нас, згідно з даними статистики, 49 мільйонів 69 тисяч.

За прогнозами відділу народонаселення ООН, до 2010 року кількість громадян України може становити приблизно 44 млн. осіб. Тобто останнім часом спостерігається демографічний регрес нації. Однак демографи вважають, що приводу для паніки немає, але й нехтувати складністю ситуації не варто. Вже десять років смертність у нашій країні перевищує народжуваність. На тисячу громадян України припадає 8,1 народжень і 15,4 смертей. Такий демографічний дисбаланс має соціально-економічні причини: низький рівень життя, погане харчування, «чорнобильська» екологія, психологічні стреси, спричинені невпевненістю в завтрашньому дні тощо.

Якщо сто років тому українська жінка народжувала в середньому по семеро дітей, то сучасниця має одну дитину, в ліпшому разі двох. Втім, не варто орієнтуватися на минуле століття. Середня тривалість життя жінки тоді становила 37 років (сьогодні 72 роки), вона займалася лише домашнім господарством і повністю реалізовувала себе в материнстві. Сучасниця рідко наважується на «багатодітний» подвиг. Їй немає коли. Майже 11 відсотків українок «тягнуть» на собі свої сім'ї і є єдиними годувальницями. А це аж ніяк не сприяє вітчизняному бебі-буму. Втім, як і зміни ставлення до інституту шлюбу: приблизно шість весіль на тисячу населення. Діти, звісно, народжуються не від печатки в паспорті, але все-таки помічено, що в «осередку суспільства» вони з'являються значно частіше, ніж у неповній родині.

Можливо, зменшення народжуваності пов'язано ще з тим, що дорослі стали свідомішими: адже народити — півсправи, головне — виростити дитину, дати їй освіту та гідне виховання. А це сьогодні може гарантувати, на жаль, мало хто з потенціальних батьків.

Демографічна ситуація коригується ще й міграційними процесами. За даними Держкомстату, поточного року державу залишило вдвічі більше людей, ніж приїхало жити до України. Внаслідок еміграції за десять місяців 2002 року кількість мешканців зменшилася на 29,5 тисячі людей. У більшості випадків причини, з яких громадяни залишають свою батьківщину, мають соціально-економічний характер.

Ольга ВІТЕР.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Русалочка-виручалочка

Останнього дня шкільних канікул у столичному Молодому театрі показано одну з найкращих дитячих вистав цього колективу — «Русалочку». Її із задоволенням подивилися діти з малозабезпечених та неповних сімей Чернігівщини й Київщини. Водночас це був завершальний акорд двотижневого благодійного марафону «Подаруємо радість дітям». Серед організаторів акції — Соціал-демократичний молодіжний альянс України, а також МВС (оскільки марафон не обминув своєю увагою й виправні колонії для неповнолітніх).

Оксана ЧИСТА.

Під час зустрічі з вампіром телефонуйте 02

АНОМАЛІЇ

Сербського селянина Петера Плогоєвіца після смерті поховали в рідному селі Кизилова. Трохи менш як за два місяці дев'ять його односельців селян — молоді та старі — померли впродовж тижня. На смертному одрі всі вони заявили, що Плогоєвіц приходив до них уві сні й висмоктував із них кров. Його вдова тільки підлила масла у вогонь, розповівши сусідам у довірчій бесіді, що її покійний чоловік з'являвся до неї по чоботи.

До Кизилови направили спеціального чиновника, щоб він був присутній на розкритті могили Плогоєвіца і розібрався з таємничими перетвореннями. Під час ексгумації він зафіксував: «Тіло, крім носа, що частково провалився, цілком свіже. Волосся і борода, а також нігті продовжують рости. Не без подиву виявив я на його губах кров, яку, очевидно, він висмоктував із убитих громадян...»

Ці деталі, на думку комісії, «доводили, що тіло належить вампірові. Селяни вирізали дерев'яну палю й увігнали її йому в серце, при цьому, начебто, з грудей, вух і рота полилася свіжа кров. Тіло було спалено, а попіл розвіяно... Від численних історій про вампірів ця, датована 1725 роком, відрізняється тим, що зафіксована в офіційних документах.

Серед сонму кровопивць, що їх описували не одну сотню років, найзнаменитішим, без сумніву, є правитель Валахії Влад Дракула, який жив у XV столітті. Визнаний за свою боротьбу з турками національним героєм Румунії, цей державний діяч відрізнявся безпрецедентною, навіть за тих далеких від гуманізму часів, і жахливою у своїй винахідливості жорстокістю. Під час найдикішого з улаштованих ним побоїщ 1460 року в день Св. Варфоломія в одному із міст Трансільванії було посаджено на палю 30 000 осіб.

Дракула-вампір утвердився в громадській свідомості завдяки блискучому твору ірландського романіста XIX століття Брема Стокера. Чисельні літературні наслідування, а згодом їх екранізації зробили вампірів однією з найходовіших і найпопулярніших «страшилок» сучасності. Найдивовижніше, що всі давні перекази про нічних кровососів не містика, а реальність, щоправда, спотворена людською уявою. Вони завжди жили серед людей. Вони справді п'ють кров, тяжіють до цвинтарів і не бачать себе в дзеркалі.

В основі легенд лежить досить тривіальне, хоча й дуже рідкісне (впродовж XX століття описано близько п'ятдесяти клінічних випадків) психічне захворювання, виникненню якого сприяють дуже давні уявлення про містичні життєві сили крові. Згідно з міфологією ця червона рідина містила в собі сутність і якість господаря, які можна було передати від однієї людини до іншої. У зв'язку з чим вампір, щоб досягти переродження, змушений висмоктувати кров. У вампіристів (так у психіатрії називають хворих на цю рідкісну хворобу, щоб відрізнити їх від фольклорних персонажів) спостерігаються всі ознаки «вампіричної тріади». Крім вживання крові, вони, страждаючи на розлад самоідентифікації, можуть не ототожнювати відображення в дзеркалі з власним образом — так званий дзеркальний дефект (звідси легенда про те, що вони не відбиваються в дзеркалі і не мають тіні). Це веде до самітності, зарахування себе до світу мертвих і, як наслідок, до частого відвідання кладовищ, розмов з померлими...

Попри такий екзотичний вияв хвороби, більшість вампіристів для оточуючих не небезпечні, бо п'ють, здебільшого, власну кров. Решта до потрапляння в поле зору лікарів намагаються уникати насильства, задовольняючи свої потреби або за гроші, або за обопільною домовленістю із «жертвою». Але у випадках, коли хвороба прогресує, вони показують світу жахливі історії, що цілком могли дати реальну підставу для появи віри у вампірів, тим самим підтримуючи давній міф.

Один із таких випадків зафіксовано недавно в Сан-Франциско. Поліція міста затримала якогось Джошуа Рудігера. Його обвинувачують у кількох нападах на бомжів, тіла яких було знайдено на міських смітниках. Молода людина чатувала на жертву темної пори доби, перерізала їй горло і пила кров, що витікала. Молодика упізнав чоловік, котрий зазнав нападу і якому вдалося вирватися й утекти. Нині проводиться психіатрична експертиза, що має встановити, чи є підслідчий вампіристом, чи це просто любитель фільмів-жахів, який з'їхав з глузду на вампірах.

Річ у тім, що за останні десять років під впливом літературних та кінотворів сформувалася ціла молодіжна субкультура, послідовники якої ідеалізують, а правильніше сказати, «ідолізують» вампірів. Прихильники дракул схиляються перед образами безсмертних ізгоїв суспільства, начебто дуже мудрих і творчих особистостей, таких-от вироджених геніїв, з якими вони себе із задоволенням ототожнюють. Ця «вампірична культура» широко поширена в Америці та Європі, і на сьогодні в її лавах —десятки тисяч учасників. Є послідовники і в нас.

...Батьки неповнолітньої Н. звернулися до фахівців у зв'язку зі станом своєї дочки — вона цілком копіювала стиль життя ірреального вампіра. Не виходила з дому вдень, влаштовувала істерики, коли мати намагалася розсувати важкі штори, щоб провітрити кімнату. А якось вночі вона буквально зубами загризла кроленя, розклала його на столі і взялася злизувати кров. Лікарі визнали її неосудною і помістили в клініку. Одного разу хтось із хворих оббризкав її «святою водою» з-під крана. Дівчинка дико закричала, а через певний час у неї на місцях, куди потрапила вода, з'явився висип, що нагадував кропивницю.

На «історичній батьківщині» такі захоплення закінчуються інколи набагато страшніше. У в'язниці штату Флорида чекає на виконання вироку Річард Феррел — глава секти вампірів **(фото ліворуч)**. Її учасники вбили батьків Хізер Ведорф, подружки Рода, випили їхню кров і випалили на грудях сатанинські знаки. Мати Феррела належала до організації «Клан вампірів графства Каллоуей» і була засуджена раніше.

Попри весь цей жах, у матеріалізації давніх легенд немає нічого надприродного. І в разі зіткнення з реальним вампіром треба викликати не мисливців на монстрів або священиків, а міліцію та психіатрів.

Олег ДЕНИСОВ.

КАЛЕНДАР

Лиха доля Чернявського

Виповнилося 135 років від дня народження відомого (і майже невідомого!) українського поета і прозаїка, публіциста і перекладача Миколи Федоровича Чернявського (1867—1938). У Бахмуті (Артемівську) він закінчив духовне училище, там і викладав до 1901 року. Ось чому в Артемівську 1998 року відкрито його меморіальну кімнату в міському історико-краєзнавчому музеї. Тут можна побачити його першу книжку «Пісні кохання» з автографом дружині, дорожню дерев'яну скриньку з потайним дном, цукорницю і великий прижиттєвий портрет письменника. Безцінні експонати передала до музею також онука Чернявського Тетяна Григорівна Ведмедєва з Донецька. В музеї Херсона також є експозиція, присвячена йому.

«Пісні кохання» він видав у Харкові 1895 року, а в Бахмуті в 1898-му вийшли «Донецькі сонети». Чернявський описав важку працю гірників і його визнано першим шахтарським поетом.

За більш як 50 років літератор написав багато. Передусім відзначимо його прозу: гостро психологічні повісті та новели «Змій», «Кінець гри», «Собака», «На березі моря», «Під похилою вербою», «Варвари», «Блискавиці» та інші. Оповідання «Горе переможеним!» і повість «Весняна повідь» були премійовані журналом «Киевская Старина» в 1905 і 1906 роках. Прикметно, що повість «Весняна повідь» вочевидь перегукується з «Фата морганою» Коцюбинського, друга й однодумця Чернявського.

Він багато перекладав: Пушкіна, Лермонтова, Гейне, Міцкевича, Біблію. Одним із кращих вважається віршований переклад Чернявського на українську мову «Слова о полку Ігоревім».

На початку XX століття в Україні був популярний романс відомого композитора Якова Степового (Акименка) «Степ» на слова М. Чернявського. Акименко взяв собі псевдонім, прочитавши вірш «Степ».

... Радянську владу Чернявський прийняв і визнав. А вона його ні. Миколу Федоровича вперше заарештували в 1929 році під час процесу СВУ. Відпустили, в 1932-му знову заарештували, знову відпустили. Але своє 70-річчя (наприкінці 1937 року) він зустрів у в'язниці.

27 листопада 1937 року в протоколі № 14 засідання «трійки» при УНКВС по Миколаївській області записано: «Слухали: Справу 1737 ... в обвинуваченні Чернявського Миколи Федоровича, 1867 року народження, українця, громад. СРСР, сина служителя культу, до арешту мешкав у м. Херсоні без певних занять. Обвинувачується в тому, що був учасником націоналістичної організації «Українська хата» з 1917 по 1922, очолював націоналістичну організацію «Просвіта», впродовж кількох років проводив серед населення антирадянську націоналістичну агітацію, спрямовану проти заходів партії та уряду в справі культурного будівництва...

Постановили: Чернявського Миколу Федоровича розстріляти». Розстріляли 20 січня 1938-го.

... Давно став бібліографічною рідкістю 10-томник Чернявського (Харків, видавництво «Рух», 1927—1931), «Поезії» (Київ, 1959) і двотомник 1966 року. Проте сподіваюся, що коли-небудь видадуть його Повне зібрання творів, куди увійдуть усі твори та найцікавіше листування. Частина таких матеріалів зберігається у відділі рукописів і текстології Інституту літератури імені Шевченка НАН України (фонд 134). Творчість чудового майстра українського слова не треба забувати.

Ігор АДАМОВ,
правнук Миколи Чернявського.

НОВІ КНИГИ

Несподіванки від Мазепи

Всеукраїнська прем'єра фільму Ю. Іллєнка «Молитва за гетьмана Мазепу» дещо притінила іншу непересічну подію — вихід друком першого тому епістолярії гетьмана.

Книга «Листи Івана Мазепи. 1687—1691» (Київ, Інститут історії України, 2002), упорядкована кандидатом історичних наук В'ячеславом Станіславським, унікальна й цінна передусім не сучасними інтерпретаціями дій гетьмана, а його реальним словом, що адресувалося царям, впливовим російським урядовцям. Уперше подано 215 листів, знайдених у російських архівах. Написані вони у перші роки правління гетьмана і проливають світло на той важливий період. Це був час становлення Мазепи як зверхника Гетьманщини, утвердження його у старшинському середовищі. Історична література, як правило, донині не звертала уваги на цей період. Костомаров вважав його більш-менш благополучним, бо 1689 року, будучи в Москві, гетьман зачарував 17-річного царя Петра красномовством, і між ними надовго зав'язалася дружба. А конфронтації почалися лише наприкінці гетьманування Мазепи.

Чи так було насправді? Схоже, що ні. Царедворець Борис Куракін у своїх записках свідчив, що Петро, прийшовши до влади, «оставил правление матери своей, а сам препровождал время свое в забавах екзерцицией военных» до 1692 року. Тож фактично гетьман листувався з Малоросійським приказом. Яка ж то дружба, якщо цар навіть не читав листів Мазепи?

Листи гетьмана (як і фільм Іллєнка про нього) важкі для сприйняття. Здається, перед нами улесливий «верный подданный и нижайший слуга». А насправді — хитрий і лукавий діяч, який годував «дурных москалей» (як казав Орлик) дозованою напівправдою в інтересах Гетьманщини. Так, 26 лютого 1690 року Мазепа писав, що «инока Соломона никогда очима моима не видел и не знал, и ныне не знаю», — а той Соломон носив у Варшаву таємне послання гетьмана про спільний виступ проти Москви! Мало того, вони з Мазепою разом служили в Дорошенка! А в монастирі, де жив Соломон, був архімандритом Никон, якому Мазепа давав читати свою «Думу».

Отже, більшість цих листів, зокрема про розслідування справи Петрика, треба читати з поправкою на те, що правитель Гетьманщини ретельно приховував від московських урядовців свої реальні заміри й дії.

Мазепині кореспонденції цінні і як документи тієї доби, що оповідають про другий Кримський похід, інші військові заходи проти Кримського ханства. Історики знайдуть тут чимало подробиць для генеалогічних студій про старшин з оточення гетьмана, мотивацію їхнього зміщення або вивищення.

Книгу «Листи Івана Мазепи» супроводжує 77-сторінковий коментар В. Станіславського. Слід сподіватися, що це видання, видрукуване завдяки фінансовій підтримці фундації імені Симона Петлюри (Лондон), подарує історикам і просто читачам чимало приємних несподіванок у пошуках істини про неординарну особу гетьмана Мазепи.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Особливості «слов'янського братства», або Подорожні нотатки з російської глибинки

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Ми продовжуємо вести щоденник походу делегації Української всесвітньої координаційної ради прикордонними з Україною областям Росії: Курською, Воронезькою, Ростовською та Кубанню. Мета такої незвичної мандрівки — ознайомитися з життям української діаспори цих регіонів.

Хоч би як риболови чи мисливці?

День третій. Писати доводиться в автобусі. Тому і ручка не слухається, і думки вперто скачуть вибоїнами, збиваючи одна одну. Наступною нашою зупинкою став Курськ, куди ми приїхали після прийому в Суджі.

Тут наша делегація вперше зустрілися з хоча б якось організованою українською громадою. Вона називається «Україна-Сейм». Однак нічого спільного з польським парламентом не має. Таке йменням річки, яка тече з Курської області в Сумську. З головою товариства Борисом Лазаренком ми познайомилися ще в Суджі, де він умовляв місцевих українців створити товариство. «Деякі бояться національних громад та висловлюють сумніви стосовно необхідності їх створення. Однак цього не слід робити. Є ж бо риболовні, мисливські товариства. Отак і ми», — запевняв пан Лазаренко. Він мріє створити на Курщині кілька українських громад, а потім об'єднати їх в українську національно-культурну автономію.

Та незважаючи на таку об'єднавчу діяльність пана Лазаренка, саме товариство «Україна-Сейм» ще не вирішило найголовніших питань — немає навіть приміщення, де місцеві українці могли б збиратися. Член товариства Микола Хилько так розповідає про проблеми тамтешніх українців: «Нам потрібен центр, або «Варенична», де ми могли б збиратися. Адже тепер орендуємо на годину-півтори зал у школі, а баяніст то прийде, то не прийде»...

Та все-таки, попри запевнення місцевих чиновників про те, що «у нас з національним питанням все гаразд», на зустрічі лунали й досить різкі відгуки на адресу влади. Перший голова товариства «Україна-Сейм» Євген Желіховський наголосив, що на Курщині не можна купити жодної української книжки, не кажучи вже про періодику. Українську мову не можна почути ні на радіо, ні на телебаченні. Крім того, пан Желіховський «незлим тихим словом» згадав про діяльність федеральної національно-культурної автономії «Українці в Росії». Голова цієї автономії Анатолій Руденко-Десняк за десять років, що діє курське українське товариство, жодного разу сюди не завітав, хоча їхати від Москви до Курська — лише шість годин поїздом.

Проблем багато, було б прагнення їх долати. Найприкріше вразили слова Миколи Хилька, який десь під кінець сказав: «У мене є друзі, які чомусь бояться називати себе українцями. А мої сини, наприклад, уже хочуть бути росіянами, а не українцями». До речі, під час останнього перепису в Росії національність кожен називав таку, яку хотів. Тому можна передбачити, що «офіційних» українців у Росії стане менше.

(Продовження. Початок у № 6 за 14 січня ц.р.).

«Великий» Сталін і поруч... Путін

День четвертий. Напередодні ввечері наша делегація прибула до Воронежа. Розмістилися ми в якомусь маленькому готелі по шість осіб у номері. Це вже пізніше від координатора нашої поїздки Миколи Свінцицького я дізналася, що у Воронежі є негласний наказ: українців розселяти лише в трьох готелях. Найгірших...

Зранку ми зустрілися у Воронезькій обласній думі з депутатом Сергієм Рудаковим. Після офіційних «розшаркувань» та завірянь у братській любові українського та російського народів пан Рудаков нас просто приголомшив: «До України наш губернатор (колишній керівник ФСБ) ставиться з осторогою, і це виправдано». Після такої промови залишається тільки гадати, як надалі розвиватиметься україно-російське співробітництво.

А коли наша делегація спустилася до виходу з приміщення Думи, я побачила книжковий кіоск. У ньому на найпомітнішому місці майже поряд стояли три книжки: двотомник про життя Володимира Путіна (за змістом та оформленням цілком копіює радянські ленінські біографії) і солідне видання «Великий Сталін». Щира продавщиця особливо рекомендувала купити останнє. «Кристальной души был человек! Тут все написано», — наполягала вона.

Та, крім розчарувань у настроях російських владних кіл, на нас чекала і приємна несподіванка. З'ясувалося, що у Воронежі діє українське товариство «Перевесло», яке не обмежує свою діяльність задушевним виконанням українських пісень. Очолює його вчений-фізик Микола Бирюк.

Фото автора.

Так проходили дискусії на кафедрі слов'янських мов у Воронезькому державному університеті.

Члени товариства тісно співпрацюють з кафедрою слов'янської філології Воронезького державного університету. У цьому вузі українську мову викладають ще з 50-х років минулого століття. Розповідаючи про кафедру, не можна не згадати про дивовижну людину — Валентину Іванівну Собіннікову. Саме вона зуміла переконати численних чиновників у тому, що знати українську для філолога вкрай необхідно. Сама вона її й викладала. Уже три роки, як Валентина Іванівна пішла з життя, проте на кафедрі залишилися її сподвижники, які продовжують почату справу. Так, нині українську мову тут викладає Марія Тихонівна Авдєєва, літературу — Поліна Андріївна Бороздіна. Шкода, що українську сьогодні у Воронежі вивчають лише 16 студентів.

Звичайно, в кафедри є проблеми. Передусім з літературою: і навчальною, і художньою (якщо у когось з читачів виникне бажання допомогти кафедрі книгами, прошу зв'язатися з автором цієї статті).

А наш автобус уже вирушив до містечка Россош, де вже два роки поспіль проводиться фестиваль «Слобідська українська культура». Саме сюди з'їжджаються фольклорні колективи з усієї Росії та України. Незважаючи на те, що до Россоші ми прибули дуже пізно і були, правду кажучи, досить утомлені, однак, саме тут відбулася одна з найцікавіших зустрічей делегації з місцевими жителями. Треба наголосити, що россошанські землі відіграли в культурі та історії України велику роль. Адже звідси родом два великі українські діячі: відомий історик та етнограф Микола Костомаров та поет Євген Плужник. Окрім того, саме тут жила племінниця Тараса Шевченка — Василина Хоменко.

Ім'я Євгена Плужника тут не просто добре знають — місцеві поети активно перекладають російською і видають цілі збірки перекладів його творчого доробку. Я познайомилася з одним з тих перекладачів. Михайло Тимошечкін родом з Дону, але перша книжка, яку він пам'ятає з дитинства, була Шевченковий «Заповіт». Його долю легкою не назвеш: пройшов усі знегоди другої світової, а потім, як сам мені зізнався, постійно отримував «по голові» за звичку казати те, що думає. На моє запитання, чому для перекладу він обрав саме Плужника, Михайло Федорович відповів: «Він зумів передати історичну подію у таких поетичних образах, які розкривають усю суперечливість історії. У його творах збережена величезна правдивість. Недарма Плужник перекладав «Тихий Дон».

Стосовно української громадської діяльності, Михайло Федорович (росіянин за національністю) впевнений, що в Росії мають бути українські газети, радіо- та телепередачі. Пан Михайло згадує, що коли він потрапив до харківського шпиталю у 1942 році, то всі без винятку газети та радіопередачі там були україномовні... Шкода, що самі россошанські українці вважають видання української газети справою нікому не потрібною. Натомість вони переконані, що кордону між Україною та Росією бути не повинно. На їхню думку, цей кордон — реверанс часу.

Зараз глуха ніч. За вікнами россошанського готелю — ліс і повня луна. Швидше було б завтра!

Тетяна ПАСОВА.

(Далі буде.)

У НОМЕР

Місту загрожують... ведмеді

За часів румунського диктатора Ніколає Чаушеску ведмедів розводили для полювання. Диктатора не стало, і тепер мешканцям Брасова загрожують тільки ці великі тварини. Невдовзі місто загородять величезною загорожею з дроту під напругою. На думку влади, це єдиний спосіб убезпечити городян від голодних і небезпечних звірів.

Одне з розв'язань проблеми, яке запропонувала місцева влада, — переселити ведмедів до інших районів. Проте фахівці вважають, що це ні до чого не приведе.

«Цих ведмедів уже нічим не злякаєш, вони все одно повертатимуться до тих місць, де живуть люди, у пошуках їжі», — заявив Крістоф Промбергер, один із німецьких фахівців, відряджених владою до Брасова. Крістоф Промбергер вважає, що відстріл тварин — «жахливий захід, до якого влада має вдатися лише в крайньому разі».

А в Литві нещодавно обговорювали прямо протилежну проблему — як захистити ведмедів, які мешкають на литовсько-естонському кордоні, від місцевих жителів і прикордонників. Семінар на цю тему відбувся в невеликому латвійському містечку Мазсалаца.

А щодо української популяції ведмедів, то вона надзвичайно мала. Як **повідомляє «Кореспондент. net»**, у 2001 році в Карпатах налічувалося приблизно 360 бурих ведмедів, а 30 років тому їх популяція становила майже 1300 особин. Дослідники стверджують: якщо сумна тенденція до зменшення збережеться, то через десять років в українських Карпатах бурі ведмеді зникнуть зовсім.

ФОТОФАКТ

Суперсучасне авто «Aston Marin V12» з останнього фільму про пригоди розвідника всіх часів та народів Джеймса Бонда виставлено на великому автошоу, що проходить у Лос-Анджелесі. Слід зазначити, що і в попередніх фільмах про популярного британського шпигуна використовувалися автомобілі лише цієї марки. Хоча тільки останню модель V12 можна сміливо назвати автомобілем завтрашнього дня.

Фото АП.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Через незвично холодну погоду потерпають жителі Бангладеш. Цього тижня термометри фіксують тут не більш як три градуси вище нуля. Для багатьох незаможніх мешканців цієї країни, які не в змозі купити теплий одяг, така температура спричиняє значні складнощі.

Ці робітники, які намагаються найнятися на місцевому ринку праці, вимушені вкутуватися в ковдри, щоб хоч якось захиститися від холоду.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Точки дотику є

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Туреччині Ігор Долгов провів нещодавно цікавий експеримент: журналісти могли зателефонувати до Анкари і поставити йому запитання, що стосувалися двосторонніх україно-турецьких відносин. Скористався такою можливістю і «ГУ».

— Пане посол, Україна й Туреччина мають дещо спільне у своїх відносинах з Європейським союзом: і та, і та держава намагаються стати його членом, однак через різні причини Брюссель для обох тримає поки що двері зачиненими. Чи не можуть бути тут певні точки дотику у наших двосторонніх відносинах: консультації чи своєрідний обмін досвідом спілкування з ЄС?

— Одразу наголошу, що такі консультації на рівні держсекретарів зовнішньополітичних відомств розпочнуться вже найближчим часом. Орієнтовно в лютому держсекретар МЗС України з питань євроінтеграції Олександр Чалий відвідає з цією метою Анкару. Нам справді є чого повчитися у Туреччини, але є й що розповісти турецьким колегам. Наш досвід хоч і не такий великий, як їхній, та має свої позитивні й негативні сторони, що були б цікаві не лише для Туреччини, а й для інших партнерів Європейського союзу. Наприклад, наше з ЄС співробітництво в галузі юстиції й внутрішніх справ: на цій ділянці справи в нас ідуть дуже добре, і є відчутні результати.

Звісно, і в України, і в Туреччини є проблеми, що впливають на діалог з ЄС. Брюссель вважає, що вони пов'язані з досягненням Копенгагенських критеріїв, отож очевидно, що головне завдання для нашої держави полягає саме в цьому. Так само сформулював свою мету і новий уряд Туреччини. Головне тут — і це, на мою думку, об'єднує Україну, і Туреччину — те, що в обох державах розуміють, що відповідні реформи здійснюються задля народу, а не для Європейського союзу. І оскільки в нас розуміння цього вже сформувалося, то успіх усе одно прийде.

Тому, повертаючися до запитання, «євроінтеграційні» точки дотику в наших з Туреччиною відносинах є. Інколи виникають і такі, про які ми раніше й не думали. Скажімо, на початку минулого року українська сторона передала турецькій проект двосторонньої угоди про вільну торгівлю. Безперечно, цей документ був би корисний для подальшого торговельно-економічного розвитку відносин між двома країнами, але виявилося, що своє слово щодо угоди має сказати також і Брюссель. Адже Туреччина має з ЄС Митний союз. Тому автоматично до цих переговорів залучаються і представники Євросоюзу, без них вийти на підписання неможливо.

— Порівняно з Україною Туреччина просунулася в своїй інтеграції до ЄС значно далі, є кандидатом на вступ до організації і добивається від Брюсселя початку відповідних переговорів. Чи не передбачає це в найближчій перспективі якихось змін у візовому режимі, який нині досить ліберальний?

— Зміни передбачаються, але з подальшої лібералізації. Зокрема, під час останніх консультацій з консульських питань наша делегація передала пропозиції, орієнтовані на спрощення процедури отримання віз для багатьох категорій громадян. Ми пропонуємо звільнити від сплати за візи на взаємній основі молодь віком до 18 років, громадян похилого віку, всі делегації або окремих осіб, які їдуть за програмами культурного, спортивного, гуманітарного обміну, людей, що відвідують тяжко хворих родичів або місця поховання.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Як високо поцінують у Москві валютний ковток свободи?

Торік, за даними Головного митного комітету Росії, під час спроб вивезення готівкової валюти (як правило, незаконної) у громадян вилучено понад 400 тисяч доларів. Переважно це іноземці, серед яких чимало й українців.

Працівникам генерального консульства в Москві не раз доводилося виїздити в аеропорти російської столиці, щоб «залагоджувати» з митниками випадки провезення через кордон валюти посадовцями з Києва. У Росії й досі чинне правило, за яким іноземець не може вивезти з країни жодного долара, якщо перед тим не ввіз його сюди і, головне, не вніс до митної декларації.

Якщо громадяни України «попадалися» на двох-трьох десятках доларів, то іноземці, зорієнтовані на загальноєвропейські правила, що дозволяють вільно переміщувати через будь-який кордон до десяти тисяч баксів готівкою, переважно ставали жертвами митників. Марні були всі скандали й дипломатичні ноти. Росія поповнювала казну, а можливо, й сімейні бюджети працівників митниці коштом наївних іноземців, переконаних у тому, що Росія вже живе за законами цивілізації.

І от бюджетний комітет Держдуми РФ вирішив внести зміни до Закону «Про валютне регулювання і валютний контроль». Революційне рішення спрямоване на те, щоб дозволити всім громадянам (і росіянам, і іноземцям) вивозити з країни до десяти тисяч доларів готівкою. Та пропозиція комітету — це лише початок шляху до цивілізації. Це рішення мають підтримати решта депутатів, потім воно потрапить на обговорення до Ради Федерації і аж тоді ляже на стіл президента для остаточного затвердження.

Аналітики переконані, що народні депутати у передвиборний рік зважаться на цей популістський крок. А от уряд наполягатиме на тому, щоб президент наклав вето на це революційне рішення. Адже Мінфін Росії не полюбляє ослабляти валютний ретязь, міцно тримаючи на ньому громадян не тільки Росії, а й цілого світу. Перший заступник міністра фінансів Сергій Шаталов уже поквапився застерегти валютних лібералів: коли уряд і погодиться на послаблення, то це буде сума хіба що у три тисячі доларів, яку зможуть безперешкодно вивозити громадяни-резиденти і нерезиденти з Росії. Дихати на повні груди Мінфін нікому не дозволить.

Хоча в Росії є ще мислячий і прогресивний президент, якому й належить прийняти остаточне рішення про те, яку доларову суму вважатимуть у Росії ковтком свободи.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Москва.

Чотири роки облоги

(Початок на 1-й стор.).

Шановна редакціє!

Давно, давно вже час навести прозорий, а головне — законний, лад в архітектурно-будівельних справах і сподіваннях міської громади столиці, до якої я маю честь належати. А втім — по порядку.

Мені пощастило жити просто в серці столиці, в будинку № 4 по вулиці Городецького. Як то кажуть, центріше і бути не може. Будинок цей з грудня 1996 року віднесено до пам'яток архітектури. І хоча відповідної таблички на фасаді немає (ймовірно, в міській скарбниці на ці цілі не знайшлося грошей), відповідний наказ ніхто не скасовував. Саме в ньому наголошено, що цей об'єкт розташований у зоні регулювання забудови першої категорії. Іншими словами, саме міська влада має на всіх рівнях захищати недоторканність цієї пам'ятки. Але так вже вийшло, що від усіляких зазіхань інвесторів певного типу його доводиться захищати тільки самим мешканцям.

Усе почалося тепер уже в далекому 1998 році. Саме тоді райрада Старокиївського району зробила спробу продати горище нашого будинку для надбудови двоповерхової мансарди. На той час всі квартири вже було приватизовано, і нам, мешканцям, удалося перешкодити здійсненню цього варварського проекту (можна лише уявити, як прикрасила б архітектурну пам'ятку така надбудова). Прикладів — хоч відбавляй, по всьому Хрещатику і не тільки.

Витримавши першу облогу (вже не буду вдаватися в подробиці, скільки сил і нервів було витрачено на скасування рішення про продаж горища «стратегічному інвесторові», адже бюрократичну машину було запущено на повні оберти), всі мешканці усвідомили і відчули на своїй шкурі, який це ласий шматочок, наш будинок. І тоді, щоб легше було його захищати й надалі, ми вирішили скористатися зі свого права і, керуючися ст. 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду», створити об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.

Практично весь 1999 рік пішов на те, щоб офіційно зареєструвати наше об'єднання, які ми на честь Городецького назвали «Архітектор». Чиновники чіплялися буквально до кожного слова в статуті, до кожної коми в протоколах зборів, до кожного підпису на інших документах. Тільки після того, як ми звернулися до суду, наше об'єднання таки зареєстрували.

Цікава деталь. На другий день після подання позову нам зателефонував заступник голови райдержадміністрації і запропонував одержать вже готові всі реєстраційні документи. Заяву з суду, зрозуміло, ми відкликали з причини самоліквідації предмета позовної вимоги. Такий собі збіг.

* * *

***Коментар журналіста*. Як відомо, приватизація квартир мало що змінила у відносинах власників і комунальників в особі ЖЕКів. Мало того. Деякі з ЖЕКів без підписання договору на обслуговування взагалі відмовляли людям у виданні документів, необхідних для приватизації. Однак юридичний нонсенс полягає навіть не в цьому.**

Річ у тім, що завдяки ст. 1 закону про приватизацію держжитлофонду з моменту переходу хоча б однієї квартири в приватну власність в багатоквартирних будинках, місцеві ради народних депутатів (в особі будь-яких його управлінських структур) де-юре вже не є одноосібним власником будинку.

Де-факто поодинці відстояти своє право розпоряджатися багатоквартирним будинком власникам приватизованих квартир, не об'єднаних у відповідну юридичну особу, практично неможливо. Напевно, тому з такими труднощами відбувалася реєстрація «Архітектора».

Невизначеність, що реально склалася в питанні власності на багатоквартирні будинки після приватизації квартир, відкривала муніципальним чиновникам цікаві перспективи. Але про це нижче. А тепер зазначимо, що витрати на зведення, скажімо, мансард у центрі столиці становлять від 50 до 150 доларів США на квадратний метр. А продажна його ціна — від 600 до 1500 доларів. Звичайно, без урахування, так би мовити, представницьких витрат. Тож атаку на горище будинку № 4, що по вулиці Городецького, легко пояснити.

Тільки в листопаді минулого року, майже через 10 років після початку приватизації житла, було прийнято Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку».

* * *

Отже, пройшовши через поневіряння, ми стали одноправними, цілковитими власниками не лише своїх квартир, а й усього нашого будинку. І що? Через рік 231,7 квадратних метра підвалу продають ТОВ «Миколаївське»! Знову-таки, як і у випадку з горищем, ніхто з нами, мешканцями, оборудку не узгоджував.

Ця історія взагалі схожа на детектив. Як відомо, 1 жовтня 2001 року Старокиївський район столиці було ліквідовано. Звісно, наказали довго жити і всі його господарсько-управлінські структури. Тим часом, акт купівлі-продажу підвалу нашого будинку було підписано 31 жовтня... головою Фонду приватизації комунального майна Старокиївського району паном Шуляком. Тобто адміністратором структури, що не існує! Мало того. Майже за два місяці, 24 грудня, цей самий пан видає покупцеві підвалу «Свідоцтво про власність», засвідчене печаткою Фонду приватизації комунального майна того-таки Старокиївського району, що вже три місяці не існував. Містика, та й годі! Чи не тому сам акт купівлі-продажу, а тим паче свідоцтво про власність, завірені печаткою неіснуючої структури, не пройшли необхідну реєстрацію в міському бюро технічної інвентаризації?

Куди пішли гроші від продажу підвалу для нас, повноцінних власників будинку, — таємниця за сімома печатками.

* * *

***Коментар журналіста*. Розрив у часі прийняття законів і тим паче підзаконних актів, які визначають порядок приватизації держжитлофонду і користування ним на правах приватної власності, призвів до того, що співвласники багатоповерхових будинків до останнього часу залишалися, по суті, безправними. Так, об'єднання «Архітектор» не один раз зверталося до влади з вимогою передати йому будинок № 4 по вулиці Городецького на баланс, що передбачено законодавством. У відповідь лунало одне: немає відповідного механізму. Отже, балансоутримувачами колишнього держжитлофонду після його приватизації поки що лишаються чиновники — комунальні служби райдержадміністрацій.**

І ще. В законодавстві, хоча і виписано термін «нежиле приміщення житлового комплексу», паспортизацію багатоквартирних будинків з цього питання в столиці досі не проведено. Гадаю, аж ніяк не випадково. Бо нежилі приміщення багатоповерхівок є комунальною власністю, а отже, самостійним об'єктом цивільно-правових відносин, до якої приватизація квартир не має жодного відношення.

А допоміжні приміщення (зокрема горища та підвали) за законом передають власникам квартир безплатно на правах неподільної, невідчужуваної, колективної власності, що не підлягає приватизації. Адже вони теж є нежилі!

Саме ці термінологічні ножиці плюс формальна невизначеність стосовно власності на колишнє держжитло (балансоутримувач — це аж ніяк не співвласник, а власник, який не утримує на балансі свою власність, звісно, не має можливості нею розпоряджатися) і дозволяє чиновникам розпродавати (під виглядом приватизації нежилого фонду) горища та підвали багатоповерхівок у центрі Києва. Зокрема й будинків, що їх віднесено до історичних пам'яток. Саме тому чимало з них сьогодні «прикрашено» архітектурно-еклектичними мансардами, а в підвалах з'явилися приватні кафе, більярдні, крамниці, казино та інші принади вільного підприємництва.

* * *

Новоспечений власник підвалу нашого будинку миттєво розпочав активну будівельну діяльність. Спочатку, як заведено, врізав у двері нові замки, перекривши тим самим вільний доступ до комунікацій. Тепер у разі прориву водопроводу, скажімо, в квартирі на третьому поверсі, мешканці фактично не мають можливості оперативно перекрити аварійний стояк. Тож архітектурна пам'ятка може перебувати під загрозою затоплення.

Але й це ще не все. Розпочавши будівельні роботи в підвалі, ТОВ «Миколаївське» зруйнувало опорну колону під квартирою № 7, де мешкає родина Філіппенків. На підлозі і в стінах тут з'явилися тріщини, які дедалі розширюються. Немає жодної гарантії, що ці тріщини не вийдуть на фасад нашого будинку. І тоді пам'ятка архітектури перейде в аварійний стан з непередбачуваними наслідками.

І знову за його збереження боремося тільки ми, його мешканці. Адміністрація (тепер уже Шевченківського району, куди віднесено нашу вулицю) на звернення по суті проблеми не реагує. Чи не тому, що Фонд комунального майна цієї адміністративної структури столиці очолив... той самий пан Шуляк!

Щоправда, в цій боротьбі нам удалося одержати першу перемогу. Печерський місцевий суд Києва за нашим позовом наклав арешт на продані ТОВ «Миколаївське» 231,7 квадратних метра підвалу нашого будинку. Руйнівні для пам'ятки архітектури будівельні роботи припинено. Поки що. Наступний наш крок — боротьба за визнання договору купівлі-продажу нечинним. Сподіваємося цього добитися. Адже ж усі кажуть, що ми будуємо правову державу...

* * *

***Коментар журналіста*. Лише 11 жовтня минулого року Кабмін нарешті спромігся ухвалити постанову (№ 1521), що визначає механізм управління приватизованим житловим комплексом країни. Зокрема, передача багатоквартирних будинків в управління (в тому числі й на баланс) об'єднанням їх співвласників.**

Безперечно, ліпше пізно, ніж ніколи. Однак потяг не наздоженеш. Принаймні мешканцям тих будинків, чиї підсобні приміщення (насамперед горища і підвали) з початком приватизації було продано приватникам під виглядом нежилих об'єктів.

Тут річ ось у чому. Для утримання багатоквартирного будинку (тим паче старовинної будови, що є пам'яткою архітектури) потрібні гроші. На поточні та капітальні ремонти, на реставрацію, на інженерно-експлуатаційне обслуговування. Їхнім джерелом, окрім платежів за житлоплощу і комунальні послуги, всіма законами і підзаконними актами визначено доходи від здавання підсобних приміщень в оренду. Тих самих горищ і підвалів, які (принаймні, в більшості будинків центральної частини столиці) давним-давно вже продано приватним особам. Тим самим співвласники «багатоквартирок» геть-чисто позбавлені цих доходів.

Тим часом ціни на утримання будинків та комунальні блага неминуче зростатимуть. Легко передбачити, що вже найближчим часом багато кому з корінних киян, які мешкають у центрі столиці, просто не по кишені буде утримувати, навіть об'єднавшись, свої житлові комплекси. Висновки робіть самі...

Лариса ІВАЩУК,
заступник голови правління об'єднання «Архітектор».
(Коментар Ігоря НАУМЕНКА.)

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На знімках: «реконструкцію» підвалу цієї пам'ятки його сумнівні власники (ТОВ «Миколаївське») розпочали з руйнування опорно-несучих колон; житловий будинок за адресою: Київ, вул. Городецького, 4 — пам'ятка зодчества початку минулого століття.

ОГОЛОШЕННЯ

Закрите акціонерне товариство «Завод Будгідравліка», перереєстроване виконкомом Харківської міської ради 08.09.1999 р., реєстраційна справа № 04059243Ю0014938, і. к. 30511361, оголошує про свою перереєстрацію у товариство з обмеженою відповідальністю «Завод Будгідравліка» на підставі виконання рішення Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 20.09.2002 р., та зменшення статутного фонду.

Претензії кредиторів приймаються за юридичною адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Щорса, 4.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 14/114 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Пересувна механізована колона № 14» (28000, Кіровоградська обл., м. Олександрія, вул. Пожарського, 17) код в ЕДРПОУ 05453344, п/р 2600230021002 в Олександрійському відділенні «Укрсоцбанку», МФО 323657.

Розпорядником майна призначено Заболотнього Геннадія Вадимовича, адреса: м. Кіровоград, вул. Жадова, буд.20, корп. 1, кв. 225, т. (0522) 22-04-43; 22-19-62, факс 22-04-43) ліцензія серії АА № 047950 від 18.10.2001 р.

ДП «Рубіжанське монтажне управління ВАТ «Південтеплоенергомонтаж»
(ід. код 00121086) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: 93870, Луганська обл., м. Рубіжне-7. Тел. (06453) 9-77-02.

ЗАТ «Українські Мікрохвильові Телекомунікаційні Системи» (код ЄДРПОУ 31029796) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів пиймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 01001, м. Київ, вул. Михайлівська, 12. тел. (044) 228-37-96.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 02.12.2002 р. по справі № 3/74Б визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Красногоровський авторемонтний завод» (85630, Донецька область, Мар'їнський район, м. Красногорівка, вул. Ватутіна, 2, код ЄДРПОУ 05461438, р/р 26008301749607 у ТВБВ Мар'їнське ГУ Промінвестбанку у Донецькій області, МФО 334248, код ЗКПО 05461438) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Колеснікова С. М., (ліцензія АА № 249630 від 19.10.2001 р., 83000, м. Донецьк, бул. Шевченко, 31, к. 401, тел. 385-80-84).

Постановою Господарського суду Донецької області від 29.04.2002 р. по справі № 15/211 Б приватне підприємство «Любе» (85110, Донецька обл., м. Костянтинівка, вул. Дорожня, 40/19, ЄДРПОУ 30194351), р/р 26003191402001 у Костянтинівській філії «ПриватБанку», МФО 335269) було визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Нестиренко Любов Анатоліївну, ліцензія серії АА № 047975 від 19.10.2001 р. (м. Донецьк, вул. Університетська, 36а, тел. (062) 337-15-04).

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушив справу № 08/1594 про банкрутство ТОВ «Черкаський сокоекстракційний завод» (Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Степанки, Смілянське шосе, 8 км., код 31078475, п/р 2601320198001 в ЧФ КБ «Приватбанк», МФО 354347).

Розпорядником майна призначено Левченка В. М., адреса: м. Черкаси, вул. Пацаєва, 16, кв. 44.

Претензії приймаються в місячий термін з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 10/161 про банкрутство Комунального підприємства «Житлово-експлуатаційної контори № 1» (28000, Кіровоградська область, м. Олександрія, вул. Шевченко, 86) код в ЕДРПОУ 03347342, п/р 26005890 в Олександрійському ТВБВ Кіровоградської обласної Дирекції акціонерного поштово-пенсійного банку «Аваль», МФО 323538.

Розпорядником майна призначено Заболотного Геннадія Вадимовича (адреса: 25022, Кіровоградська область, м. Кіровоград, вул. Жадова, буд.20, корп.1, кв. 225) ліцензія серії АА № 047950 від 19 жовтня 2001 р.

Товариство з обмеженою відповідальністю «СіГ»,
код ЄДРПОУ 32151959, зареєстроване 16 серпня 2002 р. відділом реєстрації та єдиного реєстру Жовтневої районної адміністрації Запорізької міської ради у журналі обліку реєстраційних справ за № 25490086Ю0010856, повідомляє про ліквідацію свого Товариства. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Глісерна, 1, Г.

Господарським судом Харківської області (61002, м. Харків, майд. Незалежності, Держпром, 8-й під'їзд) постановою від 09 грудня 2002 року у справі № Б-2671/2-23 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Колективного підприємства «Харківський завод залізобетонних виробів» (юридична адреса: м. Харків, вул. Диканівська, 50), код ЄДРПОУ — 01331532, поточний рахунок — 26008010421 в АКБ «УБТС» м. Харків, МФО 351878).

Ліквідатором призначено Оковиту Вікторію Ярославівну (ліцензія АА № 250318 від 22.02.02 р.). Тел. (0572) 216137.

Господарським судом Сумської області м. Суми, вул. Рибалко, 2 за позовом Дочірнього підприємства «Сумський облавтодор» ВАТ Державної акціонерної компанії «Автомобільні дороги України» порушена справа № 6646-15/293 про визнання банкрутом ТОВ «Петролекс» 40030, м. Суми, вул. Кірова, 36, код 23633966, р/р 26008275201001 в СФ КБ «Приватбанк».

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Хижняка В. О. 40024, м. Суми, вул. Харківська, 4/130, тел./факс: (0542) 36-92-73, ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції серія АА № 249723 від 19.02.2001 р.

Претензії кредиторів приймаютсья протягом місяця з дня публікації оголошення.

ВАТ «Котовське зернопереробне підприємство»
відповідно до ст. 43 Закону України «Про господарські товариства», повідомляє про проведення зборів товариства, які відбудуться 06.03.2003 року в приміщенні товариства за адресою: Одеська область, м. Котовськ, вул. 50 років Жовтня, 200 о 9 годині. Реєстрація учасників зборів з 8.00 до 8.45.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління, ревізійної комісії про роботу у 2002 році.
2. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії по річному звіту та балансу. Затвердження річного звіту та балансу.
3. Затвердження основних показників діяльності на 2003 рік.
4. Збільшення статутного фонду.
5. Внесення річного в установчі документи.

Для участі у зборах при собі мати документ, що посвідчує особу, а представникам акціонерів додатково доручення на право участі у зборах.

Розмір статутного фонду збільшується шляхом здійснення додаткових інвестицій для розширення подання послуг товариством.

Розмір статутного фонду збільшується шляхом здійснення додаткових вкладів у формі грошових коштів.

Мінімальний розмір збільшення статутного фонду становить 1 420 000 (один мільйон чотириста двадцять тисяч) гривень.

Пункт 4.1. ст. 4 Статуту товариства пропонується змінити і викласти в такій редакції:

4.1. Статутний фонд товариства становить 4 304 200 (4 мільйони триста чотири тисячі двісті) гривень.

Статутний фонд товариства поділено на 17 216 800 (сімнадцять мільйонів двісті шістнадцять тисяч вісімсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 0.25 гривень кожна.

Кожна акція надає її власнику право на один голос на загальних зборах акціонерів, а також на участь у розподілі чистого прибутку та майна, що залишилось після ліквідації товариства.

Додатково випускається 5 680 000 (п'ять мільйонів шістсот вісімдесят) штук простих іменних акцій загальною вартістю 1 420 000 (один мільйон чотириста двадцять тисяч) гривень. Кожна акція номінальною вартістю 0.25 гривень. Номінальна вартість акцій не змінюється.

Усі акціонери товариства мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційній їх частині у статутному фонді товариства на дату прийняття рішення про емісію акцій.

Дата початку підписки на акції 7 березня 2003 року. Дата закінчення підписки на акції — 7 квітня 2003 року.

У зв'язку із збільшенням розміру статутного фонду товариства збитків для власників акцій не очікується. У разі виникнення збитків, вони відшкодовуються згідно чинного законодавства України.

Акціонери можуть ознайомитися з документами, пов'язаними з порядком денним зборів за місцем знаходження товариства.

Телефон для довідок: 8-04862-2-14-70.

Правління ВАТ «Котовське зернопереробне підприємство».

ДАЛІ БУДЕ

Ну, за козу! І... козлів!

Новий рік за старим стилем — свято у наших краях шановане не менш, ніж офіційне. Були гуляння, колядки, вечорниці. 13 січня — на Меланку — ходили щедрівники. Опівночі дівчата й молодиці ворожили на женихів і кавалерів, а наступного дня — на Василя — власне, і був старий Новий рік. Попереду ще один святковий день — Водохреще.

Усі звертали погляди і до гороскопів. Стосовно нинішнього року, то погляди таких популярних нині східних астрологів дещо розійшлися. Одні вважають, що це рік владарювання Вівці, другі — Кози (чи то сірої, чи то чорної). Не вдаватимуся в незнайомі тонкощі, нехай буде коза, бо ця худобина в полтавській місцевині таки популярніша і чисельніша. І зовсім не проста, якою видається на перший погляд...

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Ну просто Дереза

Вдача в кози незалежна і грайлива. Якщо її образити, то може й буцнути тихцем — зі спини. Особливо це полюбляють робити цапи. За що їх презирливо нерідко й величають — козли. Вони сміливо йдуть і в лобову атаку. Ще свіжий приклад. Позаминулої осені ми з давнім другом і редакційним фотокором Олександром Клименком їхали на Яреськівську цукроварню — робити репортаж. На в'їзді в Шишаки зупинилися на узбіччі, якраз поруч із здоровенним рудим козлом, який, здавалося, спокійно пасся тут. Як творча і непосидюча натура, Сашко одразу навів камеру на «Фабіяна» і кілька разів клацнув затвором. Затим почав обходити цапа збоку, аби зробити новий дубль. Та це рогатому вочевидь не зовсім сподобалося, і він став у войовничу позу. Колега, нічого не підозрюючи, наблизився й ледве за це не поплатився. Аби не ланцюг, то, напевне, отримав би доброчого стусана у м'яке місце. Вигляд у цапа був такий рішучий і войовничий, що він ладен був таранити і авто — державне майно!..

У дитинстві ми досить часто «жартували» в такий спосіб: назбираємо недопалків, робимо з них величенну «козячу ніжку» і, підпаливши, підсовуємо чужій козі. Цікаво, як вона буде диміти? На превелике здивування сусідська Манька чи Катька залюбки жували тютюн, бо він, з'ясовується, для них як делікатес!..

Диких кіз на планеті багато видів. Приручили їх майже дев'ять тисяч літ тому — задля молока, м'яса, шкіри і пуху. Якщо маєте лайкові рукавички, а хто — хромові чоботи, то все — з козячої шкіри. Загалом на землі майже 400 мільйонів свійських кіз, лише в Туреччині 60 мільйонів! Там, де територія ними перенаселена, їх утримання проблематичне, бо особи всеїдністю, вони завдають і чимало шкоди: квітучий край перетворюється на пустелю. Як стверджує авторитетний журналіст Василь Пєсков сорок років тому було прийнято Всесвітню програму боротьби із засиллям кіз! У наших краях ця проблема так гостро не стоїть. Приміром, популяція диких кіз досить малочисельна, і їх добування суворо обмежене. Спортивна ліцензія на козла (навіть не за трофеєм — шкірою, ратичками, ріжками, які поціновуються набагато дорожче) обходиться щонайменше в триста гривень. Та й загалом більшість мисливців кіз просто не стріляють, така красива ця дика тварина. В їх прирученних одноплемінників доля дещо інакша.

За півкопи куплена

Певна прикмета: тільки-но настає смута і люди убожіють — вони заводять кіз. Так було і після війни, пригадує мій давній приятель із Миргорода Микола Гнатенко: «...бо корова дорога, на догляд і пашу вибаглива, а коза їсть що трапиться. Жити може хоч і в сінцях, навіть у міських умовах. У голодовку 47-го кози й город нас врятували від смерті...». А згадайте народну казку про Козу-Дерезу, яку дядько купив за останні копійки... Втім, на моїй пам'яті є й інший приклад. Вічної пам'яті Сава Головко із села Лука Лохвицького району, Герой Соцпраці і тамтешній голова колгоспу, створив племінну козячу ферму, закупивши за валюту елітний молодняк у Німеччині та Словаччині. Два десятиліття поспіль до нього в господарство топтали стежку, вважай, зі всього колишнього Союзу: аби придбати породисте козеня в черзі треба було простояти щонайменше рік. Але й чи година була, бо доросла коза давала на день десять і більше літрів молока! Вважається воно набагато кориснішим за коров'яче, ще до часів антибіотиків ним лікували чимало недуг, особливо цілюще воно для хворих на туберкульоз. На жаль, реформи добили не лише передове село, а й ферму. Та на Полтавщині традиційно кіз утримують по дворах, знову-таки переважно літні люди або кому «лікар прописав» козяче молоко. Є серед них просто диваки...

Звістку про те, що бабця під Полтавою тримає майже сотню кіз, спочатку сприйняв, як данину бізнесовій моді: може, старенька на старість вирішила розбагатити. Та побачене в Мачухах спершу здивувало, затим спантеличило і загадало непросту загадку.... Цю хату на сільській околиці і хатою не назвеш — суціль руїна: повалився димар, похилилися стіни, замість дверей — діра, затулена шматком заліза, ні вікон, ні світла, ні печі... Баба Катя повідала про своє життя-буття.

— Живу на молоці й хлібові, а вареного так хочеться! Сплю на дошці, яку кладу на ящик і каструлю, удвох з Манюнею. Я її ще козеняттком хотіла продати, віддала сусідці, а та назад привела, каже: «Забирай». Плаче безперестану, як дитина». І справді, мордочка вся мокра від сліз. Отак і живе зі мною вже сім літ. Стара, як і я. Ні різати, ні їсти їх м'ясо я не можу. Добріше молоко п'ю сама, а те козенята смокчуть.

Баба Катя свариться на своє гамірливе стадо, але не б'є підопічних, лише гримає. Зігнута, сердита, вдягнена в стару заяложену куртку, взута в порвані валянки, повсякчас готова до нападок і оборони: «Так жити, як я, не можна». А — живе. Бо знає, за віщо судиться зріднею, клопочеться на великий сніг, бо сіна мало заготовлено, злодіїв боїться, які вже протоптали сюди дорогу і вкрали одну козу, пригадує юність, батьків. Син-бізнесмен живе у Феодосії, обіцяв матері хоч хлів збудувати, та щось не їде. Три місяці чекала на пенсію, бо паспорт мала старий, а нового не видавали, ніби бланків не було, оце ледве діждалася — і то завдяки втручанню журналістів. Від усіх оцих проблем і негараздів склалася в неї непохитна думка: «Добрих людей дуже мало... Кози набагато добріші...».

Таке переконання я чув ще в своєму дитинстві з уст односельчанки баби Христі, якій ми, піонери-тимурівці, допомагали « з наряду». Навіть у ті соціалістичні часи жила вона так само тяжко і бідно, а десяток кіз таки тримала. Звідки така прив'язаність, й досі не можу зрозуміти?.. А може, справа в фатумі?

Вибрики і прогнози

Пригадаємо, що приніс нам попередній «козячий» рік — 1991-й. Революційних подій вистачило б не на одне десятиліття і загалом вони були сприятливі для нашої держави, та найголовніша — 24 серпня — здійснення віковічної мрії нашого народу — проголошення незалежності України. А в грудні припинила своє існування остання наймогутніша імперія — Радянський Союз. З погляду східних астрологів, Коза двоїсте створіння, поєднує в собі і войовничість, і миролюбність, ниці інстинкти і духовне піднесення. Роки Кози — то час проб, помилок і знахідок. Вони вносять у життя людей значну нестабільність, особливо політичну. Та так буває не завжди, частіше господарка року не вибрикує, а мирно пасеться на лужку чи стоїть у хліві. А то ще тягне з домівок за собою чоловіків-гуляк. І висліва є такий: «Козу водити». А астрологи й політологи прогнозують кожен своє: «афганські таліби — повені на півдні Америки; віщун Павло Глоба — фінансові та економічні кризи в США; росіянин Сергій Симаков запевняє, що не буде ні ядерної війни, ні масового мору; наш співвітчизник Володимир Тиліпко пророкує появу в країні нового яскравого лідера...». Фахівці б'ють на сполох з приводу того, що саме нинішнього року настає критичний рівень зносу трубопроводів, мереж житлово-комунального призначення і саме це призведе до різкого (на третину!) збільшення кількості техногенних катастроф. Синоптики нічого аномального не обіцяють, та, як на мою думку, великих урожаїв чекати вже не доведеться — грудневі морози встигли зробити свою «чорну» справу. Звичайно, рік, що настав, легкий не буде. До одних прийде Кізонька миловида, а до інших — Коза-Дереза. Та сподіваймося на кращу долю.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

цього ДНЯ

- **1803 р.** У Батурині помер Кирило Розумовський, останній гетьман Лівобережної України.
- **1882 р.** У Брусилові народився Іван Огієнко (митрополит Іларіон), мовознавець, історик, церковний діяч. Переклав українською мовою Біблію.
- **1913 р.** Народився Олександр Маринеско, легендарний командир підводного човна.
- **1963 р.** Відкрився I з'їзд працівників кінематографії України.
- **1992 р.** Президія Верховної Ради затвердила музику Державного гімну «Ще не вмерла Україна».

ЗООХАЩІ

Клишоногий у музеї

Музей великого сумирного ведмедя буде створено на Івано-Франківщині. Його відкриття передбачено програмою «Підтримка охорони бурого ведмедя в Українських Карпатах», яку здійснює у Верховинському та Косівському районах громадська екологічна асоціація «Наш дім».

Експозицію музею планують створити в одному з гірських районів області. Загалом задум спрямовано на формування позитивного ставлення гірського населення до цього грізного звіра. Адже, за офіційними даними, щороку на Прикарпатті гине до сотні бурих ведмедів. Зазвичай це стається у так званих господарських конфліктах: газда вбиває хижака, коли той задирає його худобу. Водночас гуцули знають чимало легенд, в яких ведмедя змальовано аж ніяк не злим звіром. Допоможуть екологам у цьому народні майстри та умільці, які створять вироби декоративного та ужиткового призначення, використовуючи мирний образ клишоногого.

Наталя АНДРУСЕЧКО.
Івано-Франківська область.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

«Трудовий» борщ не забудеться

Син повідомив мені добру новину: Сергій приїздить!

Для нашої родини і справді кожне побачення з цим хлопцем, синовим ровесником, товаришем по міському ліцею — не марна трата часу. Він дає нам всім такі уроки життя, ніби пройшов життєву дорогу не в два десятки літ.

Після закінчення одинадцятого класу Сергій Юрков склав у ліцеї вступні іспити одразу на два фізмати — Харківського національного та Кам'янець-Подільського державного університетів. Повела його романтика у велике місто. Коли опинився далеко від матері та кастрюлі з домашнім супом, яка рятувала родину, схуд до неможливого. Мати бідкалася: чи не забирати сина додому? Що вона може надіслати йому з двірницької ставки — тридцять-сорок гривень на місяць, та й то, якщо отримає зарплату.

Щоб вижити студенту з бідної родини в чужому місті — вихід один: підробляти. Сергіїв дебют відбувся вже в листопаді на першому курсі. Розвантажував капусту. Свято першого «трудового» борщу незабутнє. Тепер у Сергія 5—6 постійних точок, де він може заробити. Зателефонуєш, дізнаєшся, чи є робота, і збирай торбу з харчами. Адже вагон із содою чи хлоркою, пральним порошком шестеро розвантажують десять годин. На перекури Сергій не ходить, він і до цигарки не призвичаївся, бо це додаткові витрати, а от підкріпитися мусиш, бо з ніг впадеш. Отак 62 тонни переверпнуть, 60 гривень на руки — і можна жити далі.

Спочатку соромився, коли викладачі запитували, чому це він не буває на всіх лекціях. Вдавав сонька, ледацюгу, а тепер зізнається: працюю. Не «підробляю», а таки працюю. Адже після тих вагонів хіба можна сумніватися: перед вами робоча людина. Гірко стає, як бачиш пещених синків, кому батьки забезпечують зеленими кожен залік та іспит, розкошування по кафешках, мобілки в кишенях та іномарки під вузом. Із Сергієвого третього курсу працює п'ята частина студентів. Дехто вряди-годи, а він — постійно. Харчі купує собі на день і за день з'їдає — немає холодильника.

Цьогорічний вересень-жовтень були мертвим сезоном. За літо заповнили склад содою. Стояла й бойня, де він солив шкіри. І мельник, в якого мав часом нічну зміну за 12 гривень, не кликав. Навіть у П'ятихатках не було замовлень. Вибився з грошей. Мусив діставатися додому, тут хоч бараболі від далекої родички в селі можна взяти клунок.

Він був надзвичайно радий пакунку від Служби — з олією, крупами, а ще «гуманітарному» светру, який тут же зодягнув. Побачивши свіжий номер «Голосу України», попросив: чи можу я взяти? Книжка, газета, театр не вписуються в його бюджет. Жадібно вчитуючись у рядки та дізнавшись, що газета наша недорога, сказав, що купуватиме тепер її у Харкові. Обов'язково українською мовою. Бо він і сам — острівець українства в зросійщеній колишній столиці України.

— Усі безкоштовні концерти, акції я не минаю, — похвалився.

— А тепер ти перейшов би в «домашній» університет?

— Ні, тепер уже я точно знаю, що витримаю. І після закінчення вузу роботою всіх забезпечуть. Університетська бібліотека одна з найкращих, безкоштовна. І традиції в інституті людські збереглися, деінде, може, вже вигнали б, а я працюю, наздоганяю, але таки вчуся.

Сергій з охотою прийняв запрошення на вечір «Ми всі українці», організований осередком партії «Собор» та членами товариства «Творчість». Наш корпункт роздавав тут призи передплатникам, і я вручила Сергію футболку з логотипом нашого «Голосу».

—Носитиму з великою гордістю, — зрадів він.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

НЕ СМІШНО

П'яний звір людини не товариш

Шведська поліція змушена була пристрелити п'яного лося. Сохатий напав на восьмирічного хлопчика, коли той грався в саду біля свого будинку в місті Карлскога в центральній Швеції. Рогами звір підкинув дитину над землею, але не завдав серйозних поранень.

Ці тварини зазвичай поводяться сумирно і бояться людей, однак, вони можуть бути дуже агресивними, коли наїдяться яблук, що перебродили, — їхніх улюблених зимових ласощів, від яких п'яніють. Зазвичай плоди, що опали, залишаються під глибоким шаром снігу і недоступні для лосів. Але цього року безсніжна погода дала їм можливість поласувати падалицями. Отруєні алкоголем звірі становлять серйозну небезпеку для людей. П'яні лосі й поводяться так само, як п'яні люди: деякі з них цілком сумирні, інші вкрай недружелюбні, **попереджає агентство «Звірячі новини»**.

Срібний наконечник готського списа

ЗНАХІДКИ

Дослідники Буковинського археологічного центру за 12 кілометрів від Хотинської фортеці виявили срібний наконечник готського списа кінця II століття нашої ери. В Україні аналогічних наконечників знайдено лише п'ять.

Унікальна буковинська знахідка могла належати королю або наближеній до нього персоні, **повідомляє УНІАН**.

ФОТОПОГЛЯД

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Голос України

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311007. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»